

entuzjaści edukacji

IBE

INSTYTUT
BADAŃ
EDUKACYJNYCH

*Zmiana miejsca i roli biblioteki szkolnej w
rozwijaniu czytelnictwa uczniów*

Zofia Zasacka

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

IBE

*entuzjaści
edukacji*

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

*entuzjaści
edukacji*

- Dorastanie z książką – nastoletni czytelnicy i nie-czytelnicy – wnioski z badania czytelnictwa dzieci i młodzieży: jakie czynniki wpływają na to, że jedni młodzi ludzie chętnie czytają książki, inni nie chcą czytać
- Dynamika i zróżnicowanie motywacji czytelniczych dzieci i młodzieży
- Spontaniczne wybory lekturowe nastoletnich czytelników
- Szkolne czytanie i nie-czytanie
- „Między zasadą obowiązku a zasadą przyjemności” – antynomia między tym co się czyta dla siebie, z własnego wyboru, a tym co jest nakazane
- Miejsce biblioteki w społecznym obiegu książki
- Zadania biblioteki szkolnej wobec potrzeb czytelniczych dzieci i młodzieży
- Sposoby biblioteki szkolnej na animację lektury

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

IBE

*entuzjaści
edukacji*

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

*entuzjaści
edukacji*

Badanie czytelnictwa dzieci i młodzieży zostało zrealizowane w ramach projektu pt. „Badanie jakości i efektywności edukacji oraz instytucjonalizacja zaplecza badawczego”. Jest to projekt systemowy, realizowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet III Wysoka jakość systemu oświaty, Poddziałanie 3.1.1 Tworzenie warunków i narzędzi do monitorowania, ewaluacji i badań systemu oświaty. Celem głównym projektu jest wzmocnienie systemu edukacji w zakresie badań edukacyjnych oraz zwiększenie wykorzystywania wyników badań naukowych w polityce i praktyce edukacyjnej oraz w zarządzaniu oświatą. Projekt zrealizowany został we współpracy z Biblioteką Narodową.

Raport na stronach www.ibe.edu.pl

[Czytelnictwo_dzieci_i_mlodziezy%20\(2\).pdf](#)

Badani:

**Uczniowie klas VI szkół podstawowych
i uczniowie klas III gimnazjów**

Co sprawdzało badanie:

- społeczny zasięg książki wśród uczniów kończących szkołę podstawową i gimnazjum;
- jakie jest wspólny obszar doświadczeń lekturowych;
- jakie są motywacje czytelnicze dwunastolatków i piętnastolatków;
- jak zmieniają się postawy czytelnicze nastolatków wraz z ich dorastaniem;
- jakie są uwarunkowania społeczno-demograficzne postaw czytelniczych polskich uczniów

Etap jakościowy

48 indywidualnych wywiadów pogłębionych
z uczniami z województwa mazowieckiego

Cele:

- **jak czytają dzieci z różnych środowisk społecznych** (inicjacje czytelnicze, pierwsze samodzielne lektury, wzory czytelnicze wyniesione z domów rodzinnych i środowiska rówieśniczego);
- **oczekiwania i potrzeby** nastoletnich czytelników związane z lekturą książki, różnice w sposobach czytania spontanicznego i szkolnego, oczekiwania wobec obecności literatury pięknej na lekcjach języka polskiego

*entuzjaści
edukacji*

Etap jakościowy

48 indywidualnych wywiadów pogłębionych
z uczniami z województwa mazowieckiego

Cele:

- **jak czytają dzieci z różnych środowisk społecznych** (inicjacje czytelnicze, pierwsze samodzielne lektury, wzory czytelnicze wyniesione z domów rodzinnych i środowiska rówieśniczego);
- **oczekiwania i potrzeby** nastoletnich czytelników związane z lekturą książki, różnice w sposobach czytania spontanicznego i szkolnego, oczekiwania wobec obecności literatury pięknej na lekcjach języka polskiego

*entuzjaści
edukacji*

Etap ilościowy

1721 uczniów klas VI szkoły podstawowej
(53% chłopców, 47% dziewcząt)

1816 uczniów klas III gimnazjum
(52% chłopców, 48% dziewcząt).

- **Metoda:** ankieta audytoryjna wśród uczniów wylosowanych oddziałów VI klasy – po jednym ze 100 szkół podstawowych, i III klasy – po jednym ze 102 gimnazjów z całej Polski.
- **Termin:** listopad 2013 r.

84-proc. poziom realizacji próby

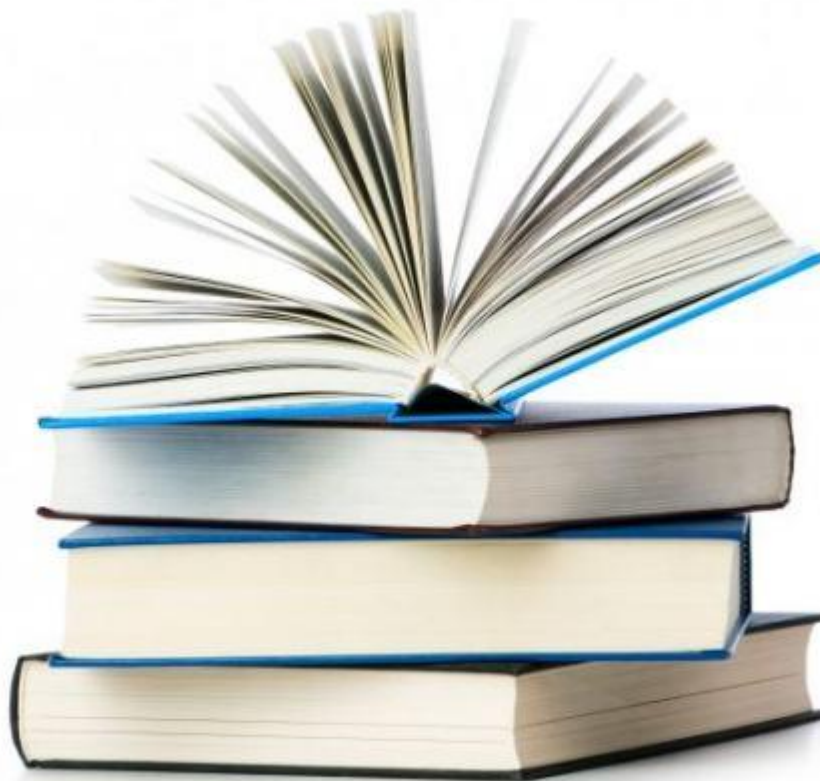
wszystkie odsetki odpowiedzi są reprezentatywne dla całej populacji uczniów klas VI SP i uczniów klas III gimnazjów.

*entuzjaści
edukacji*

*entuzjaści
edukacji*

Wyniki badania - dorastanie z książką

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

IBE

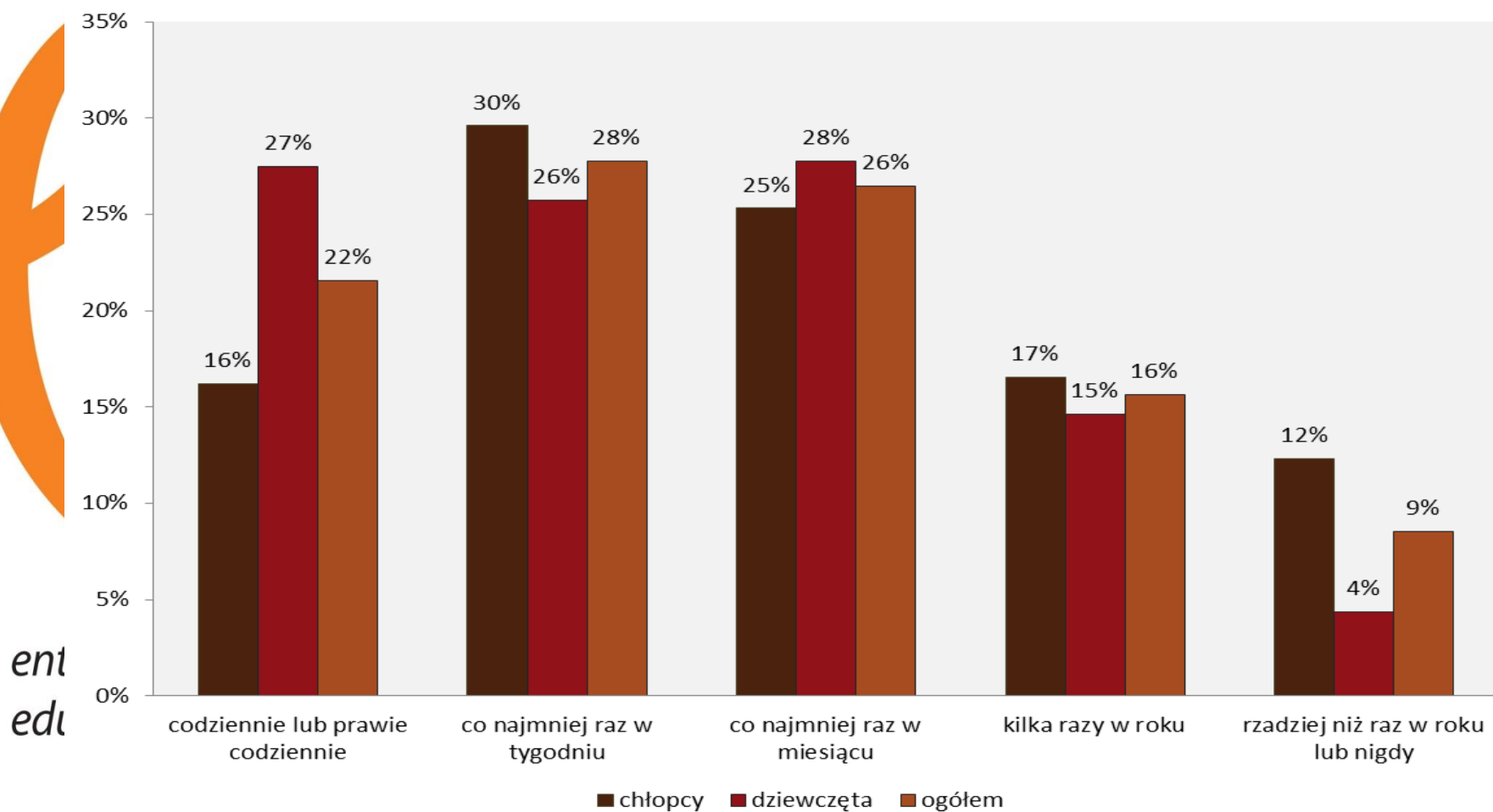

*entuzjaści
edukacji*

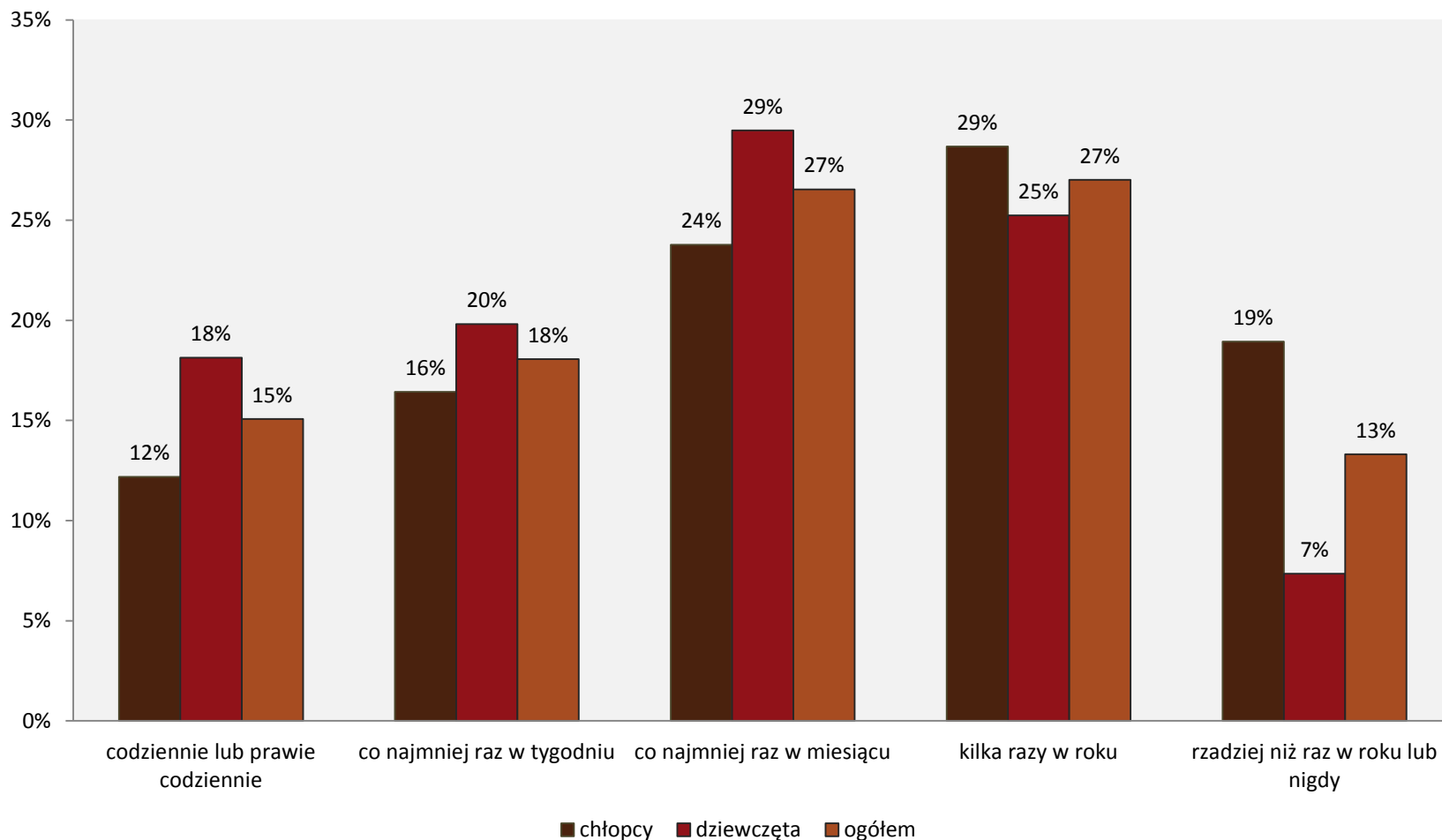
UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Płeć dwunastolatków a częstotliwość czytania książek w czasie wolnym, N=1688

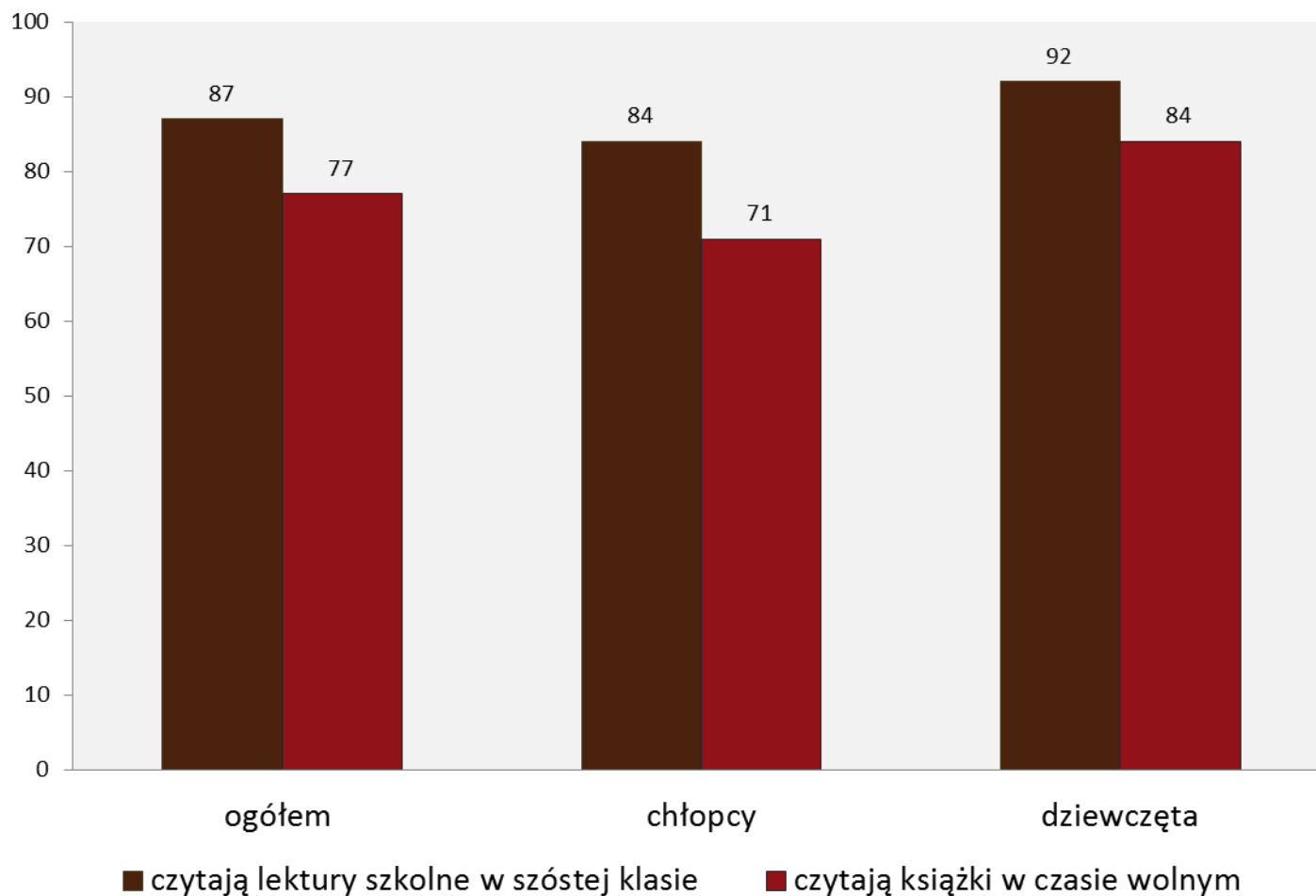

Płeć piętnastolatków a częstotliwość czytania książek w czasie, wolnym, N=1078

Aktywność czytelnicza dwunastolatków, N=1721

(uczniowie odpowiadali na pytania: o czytanie książek w dowolnej postaci w czasie wolnym w okresie od 1 stycznia do listopada 2013 r. oraz o czytanie lektur szkolnych w szóstej klasie)

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

IBE

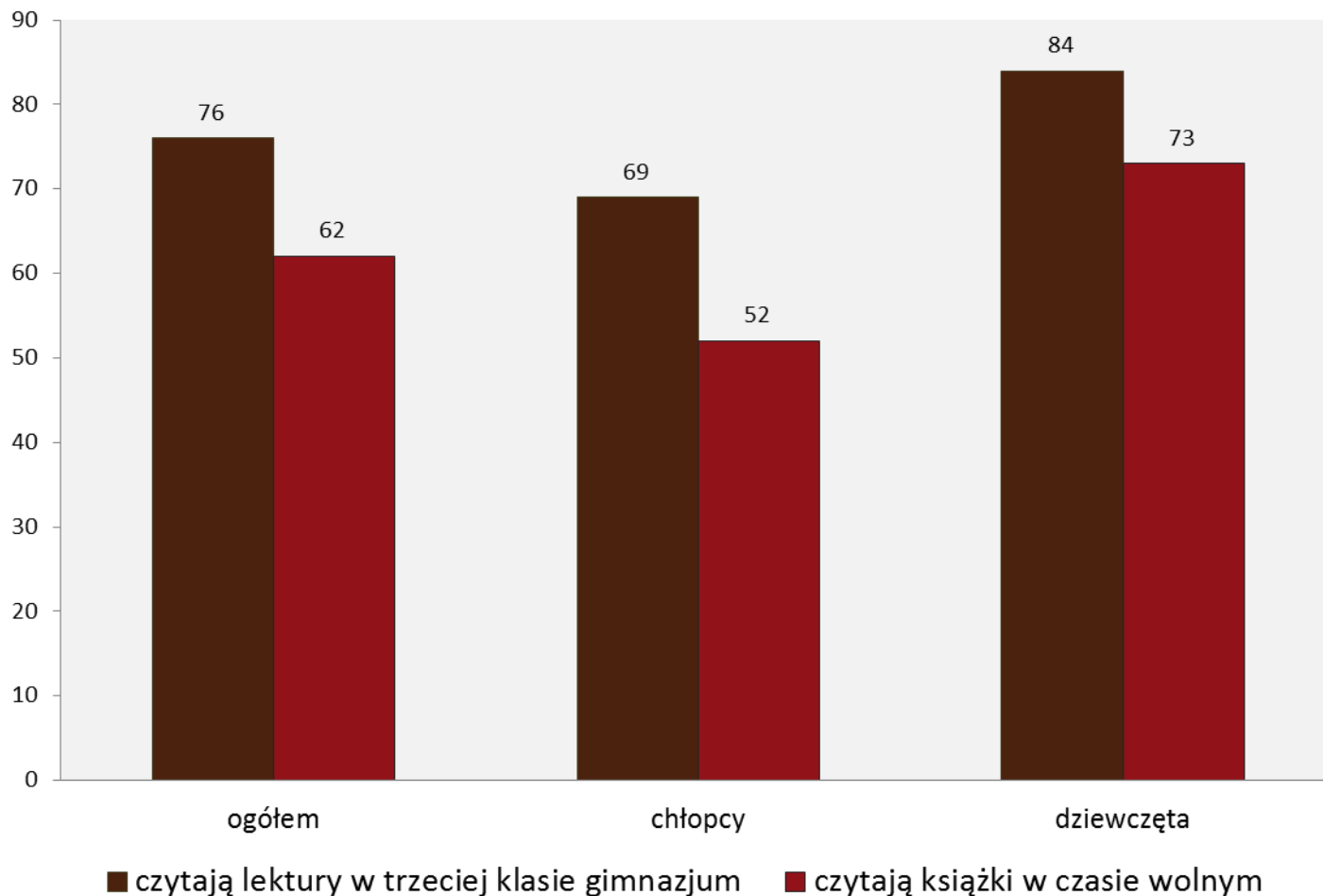
entuzjaści
edukacji

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

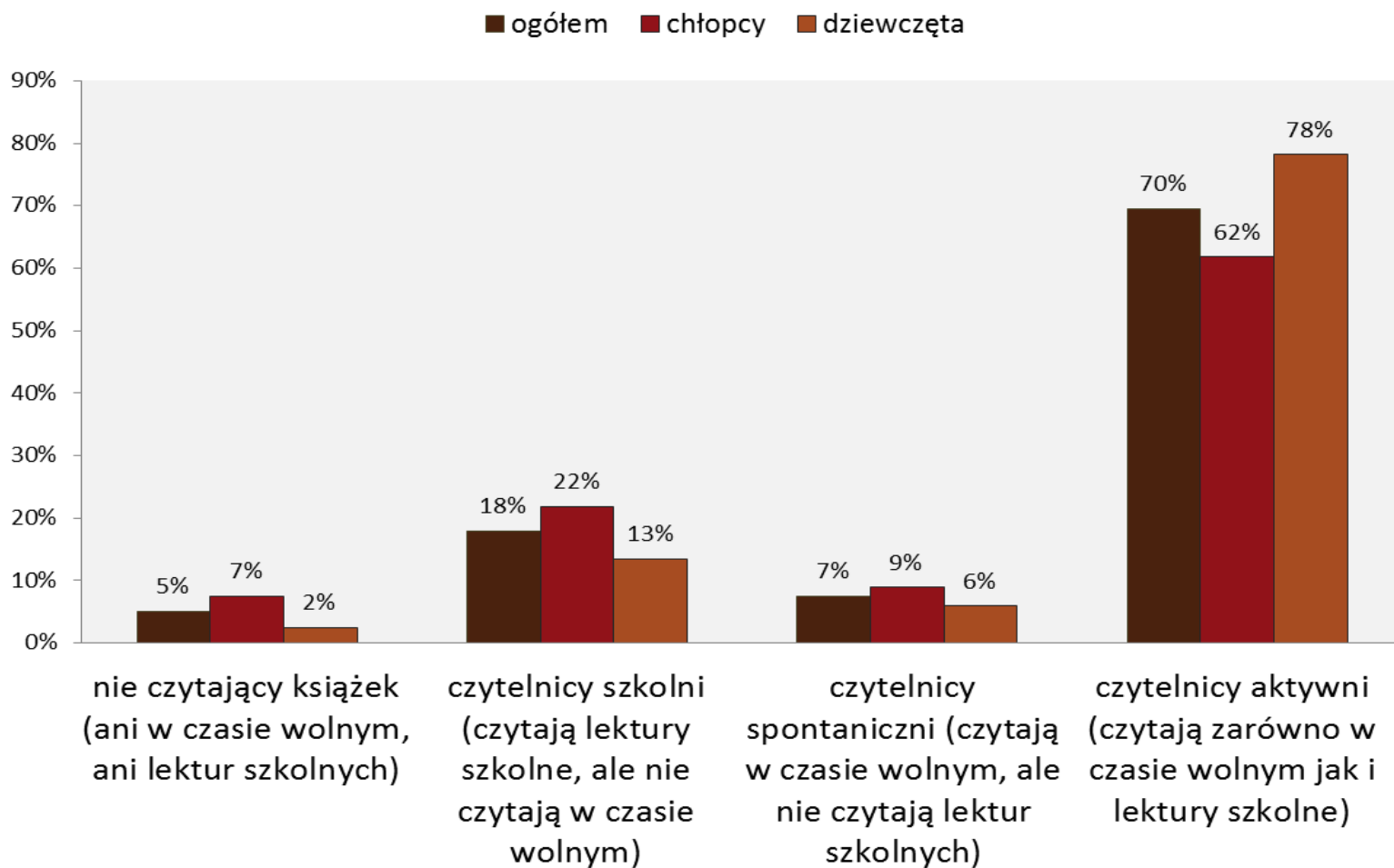
Aktywność czytelnicza piętnastolatków (w proc.), N=1816

(uczniowie odpowiadali na pytania: o czytanie książek w dowolnej postaci w czasie wolnym – w okresie od 1 stycznia do listopada 2013 r. oraz o czytanie lektur szkolnych w trzeciej klasie gimnazjum)

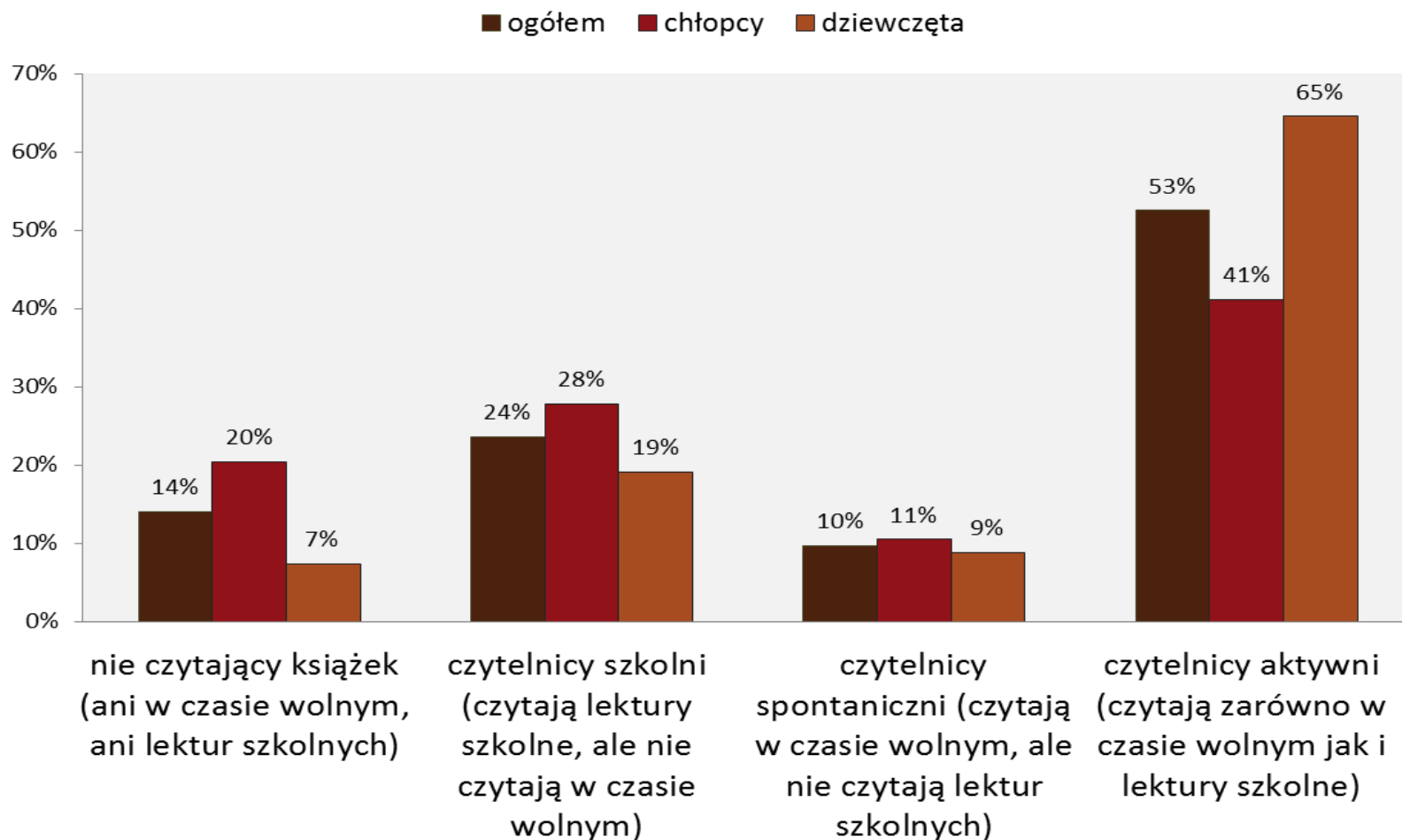

*entuzjaści
edukacji*

Typy dwunastoletnich czytelników, N=1721

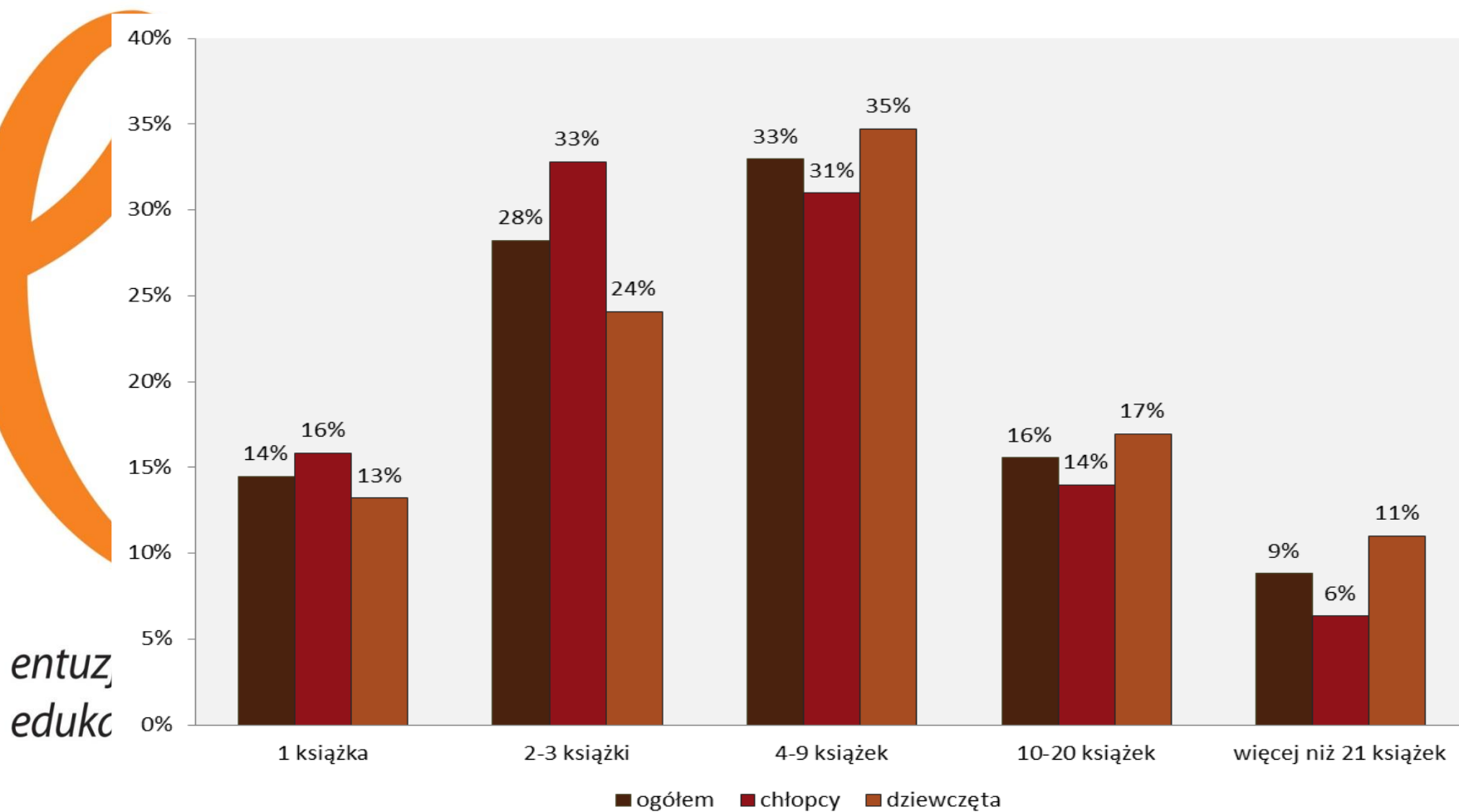

Typologia piętnastoletnich czytelników, N=1816

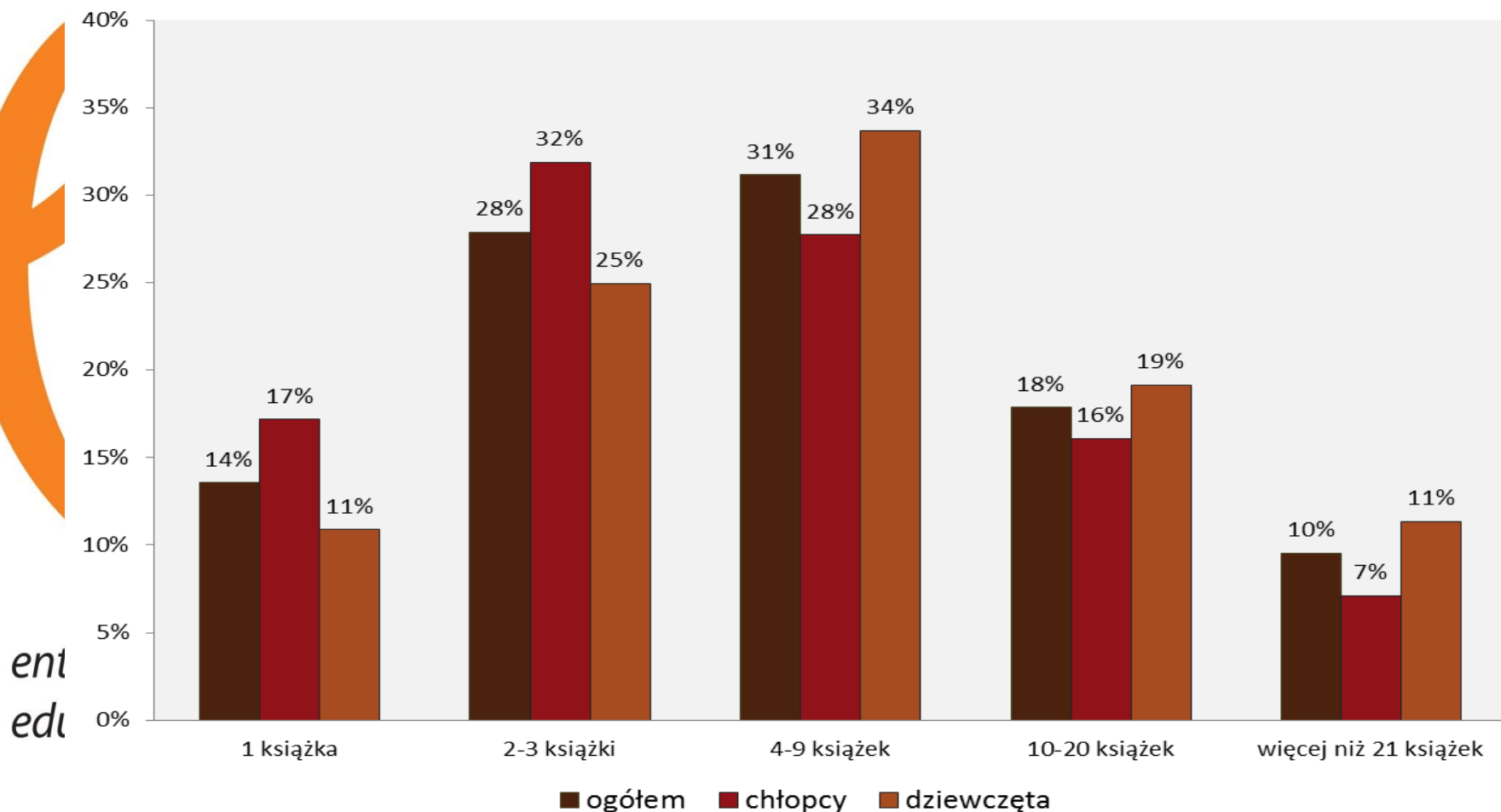

entuzja
edukac

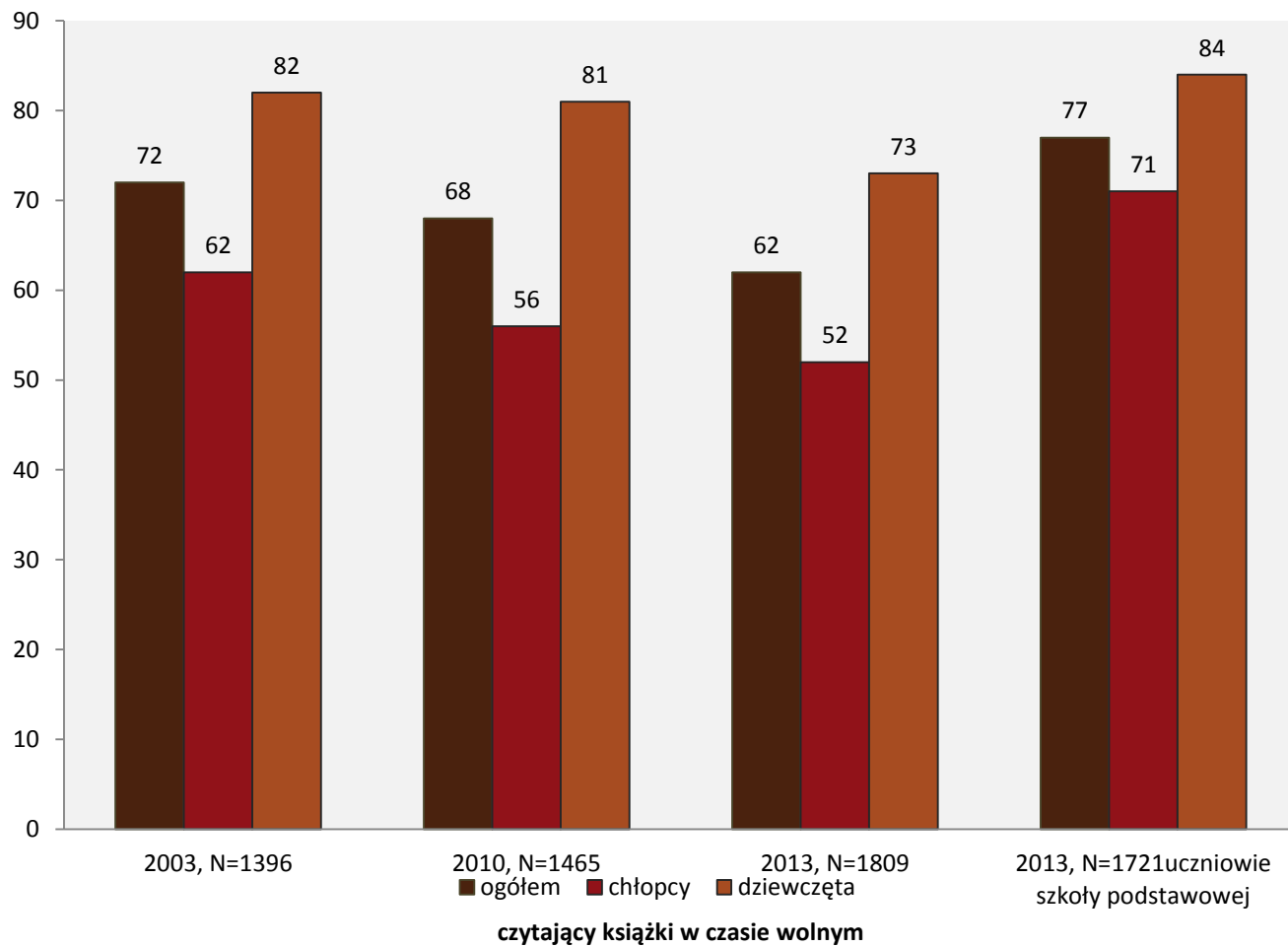
Płeć dwunastolatków a liczba książek czytanych w czasie wolnym, N=1254

Płeć piętnastolatków a liczba książek czytanych w czasie wolnym, N=1078

Trendy w aktywności czytelniczej piętnastolatków (w odsetkach)

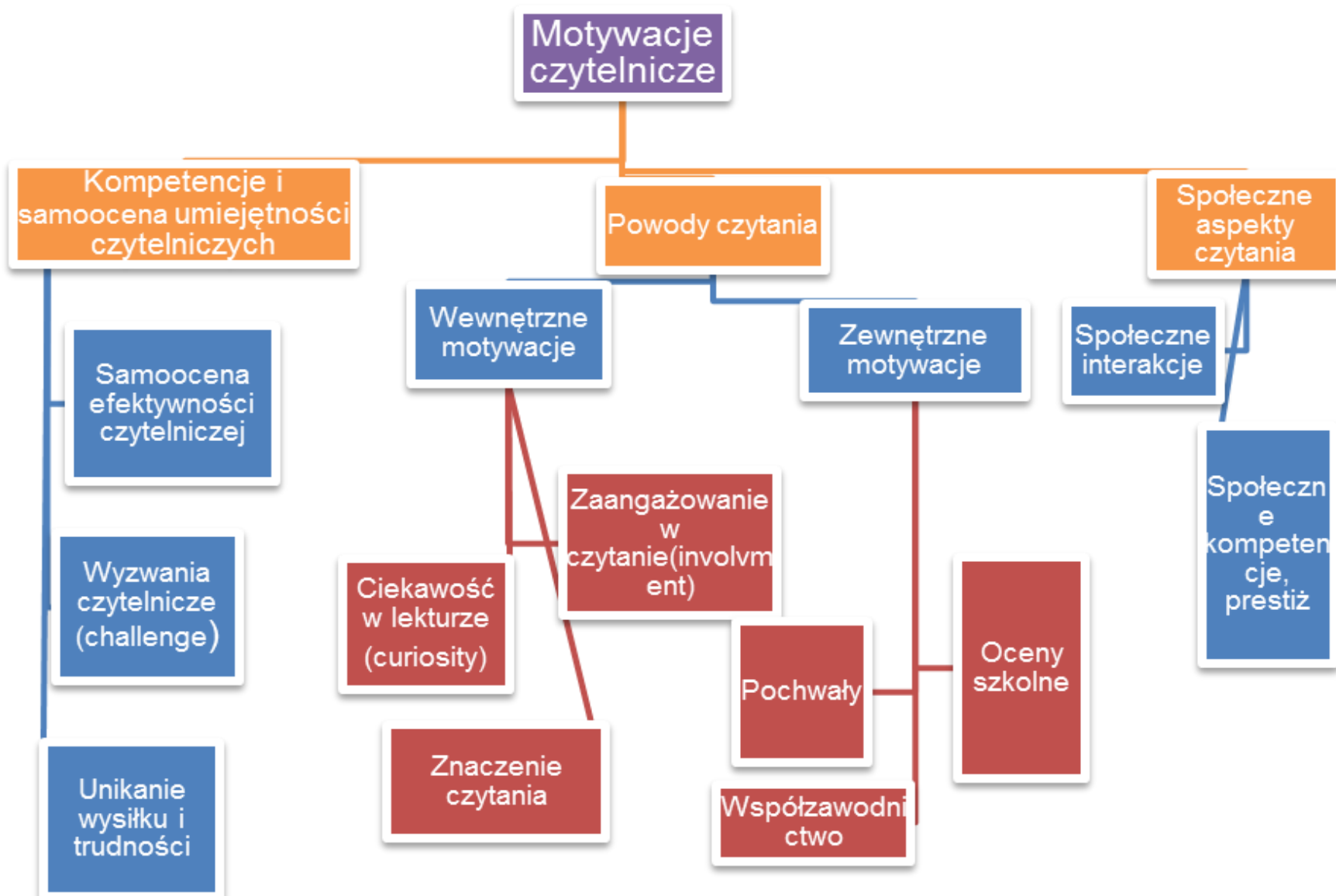

*entuzjaści
edukacji*

Wnioski

- Aktywność czytelnicza nastolatków jest skorelowana z płcią oraz z kapitałem kulturowym rodziny wyrażanym przez poziom wykształcenia rodziców i wielkość posiadanych księgozbiorów.
- **Wraz ze wzrostem wielkości księgozbiorów: domowego i należącego do ucznia wzrasta szansa na podjęcie przez niego lektury książkowej, szczególnie tej, która jest odbywana z własnego wyboru, poza szkolnymi obowiązkami.**
- W środowiskach o najwyższym kapitale kulturowym maleje różnica między chłopcami i dziewczętami w ich aktywności czytelniczej. Również z wiekiem nastolatków powiększa się zbiorowość uczniów nieczytających książek, co jest efektem mniejszego zainteresowania lekturami odbywanymi w czasie wolnym - po szkole.

*entuzjaści
edukacji*

Źródło: P.J. Dunston, L. B. Gambell (2009), *Motivating Adolescents Learners to Read*, w: *Literacy Instruction for Adolescents. Research based Practice*. Red. Karen P. Wood, William E. Danton, The Guilford Press, New York, s. 269.

entuzjaści
edukacji

Motywacje czytelnicze dzieci i młodzieży

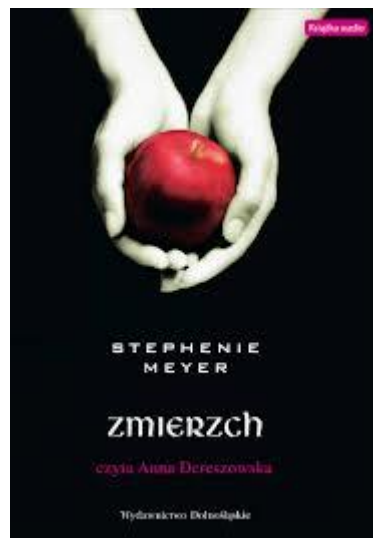
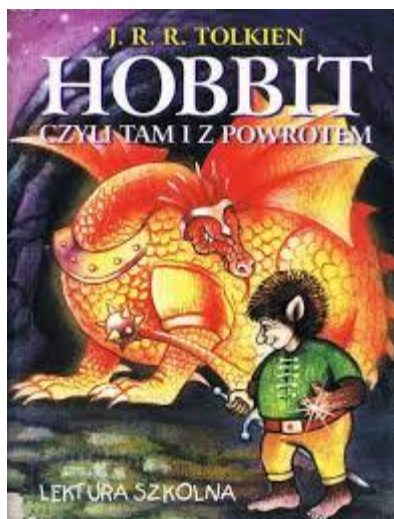
- Motywacje czytelnicze to osobiste cele, wartości i opinie dotyczące tematyki, procesu i efektów czytania (Guthrie, Wigfield 2000).
- Komponenty motywacji czytelniczych: kompetencja i samoocena umiejętności czytelniczych; motywacje wewnętrzne; motywacje zewnętrzne i społeczne powody czytania.
- Motywacje czytelnicze uczniów są silnie zależne od płci i kapitału kulturowego rodziny pochodzenia opisywanego przez poziom wykształcenia rodziców i domowe zbiory książek.
- Motywacje czytelnicze, odczuwane przez uczniów, mają wpływ na aktywność czytelniczą i osiągnięcia w nauce mierzone stopniami z języka polskiego.
- Wraz z wiekiem uczniów słabną ich motywacje czytelnicze, szczególnie motywacje wewnętrzne i zewnętrzne

*entuzjaści
edukacji*

- Dziewczęta silniej niż chłopcy odczuwają motywację wewnętrzną, szczególnie tę, która sprzyja czerpaniu przyjemności z lektury i umiejętności zaangażowania się w nią.
- Dla dziewcząt też większe znaczenie ma społeczny aspekt czytania.
- Szczególną barierą w podejmowaniu lektury, dostrzeganą przez wszystkich uczniów, jest trudny język czytanych tekstów - element kompetencji i samooceny umiejętności czytelniczych
- Niepokojące jest to, że duża część gimnazjalistów charakteryzuje się niskimi kompetencjami czytelniczymi i ma trudności z dokończeniem czytanej książki.

Wybory lekturowe czasu wolnego dwunastolatków

entuzjaści
edukacji

NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

entuzjaści
edukacji

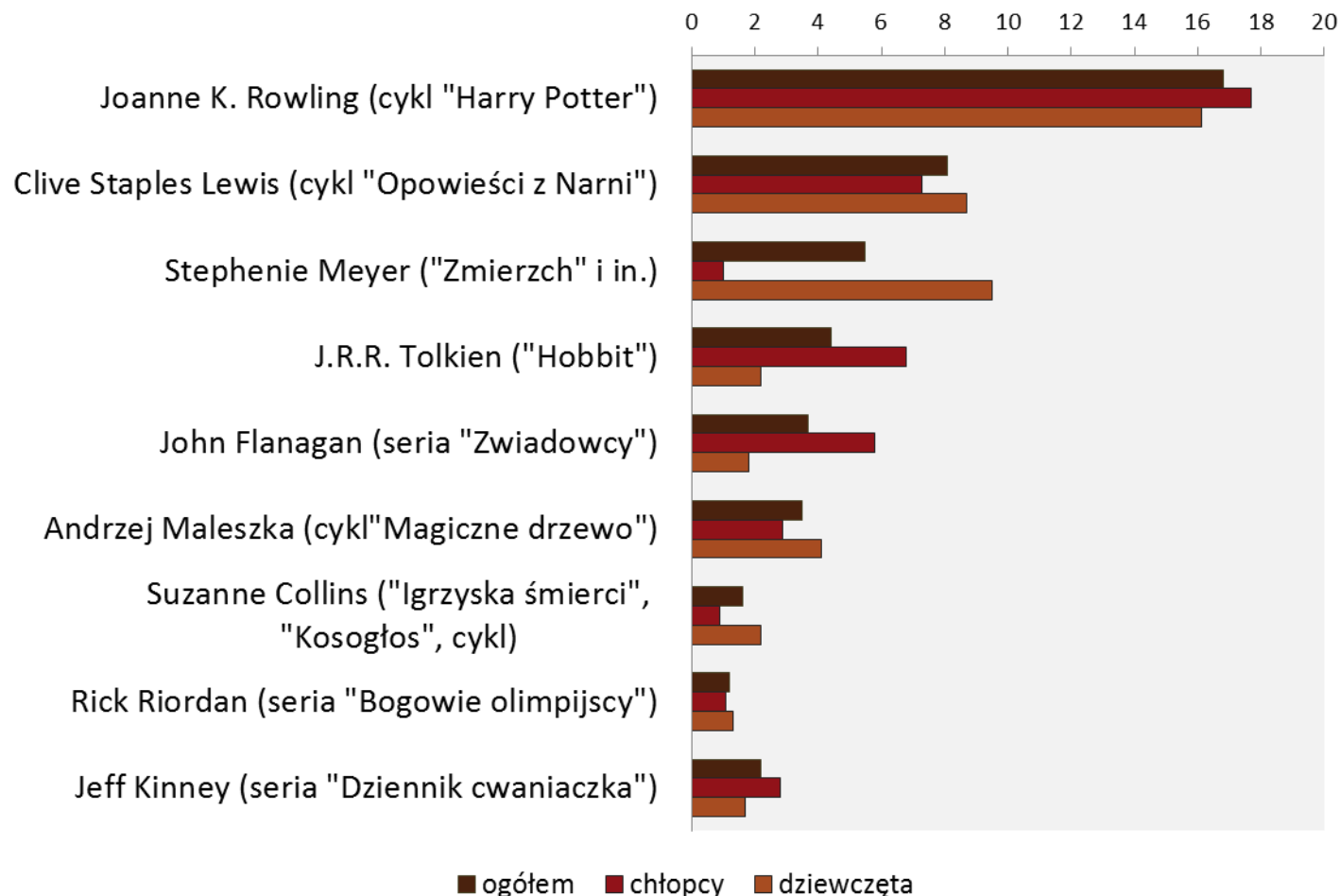
UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Typy książek czytanych w czasie wolnym dwunastolatków (w proc.)

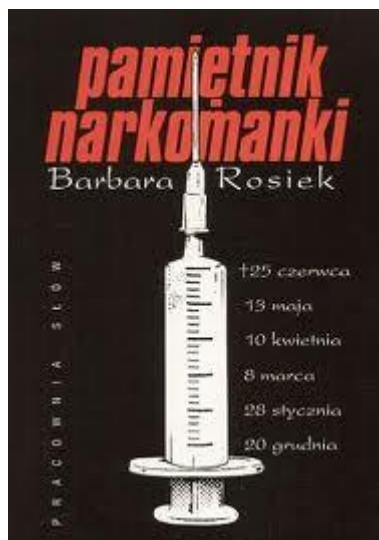

Autorzy i ich książki najczęściej czytani przez dwunastolatków (w procentach), N=1282

entuzjaści
edukacji

Wybory lekturowe czasu wolnego piętnastolatków

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

IDE

edukacji

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

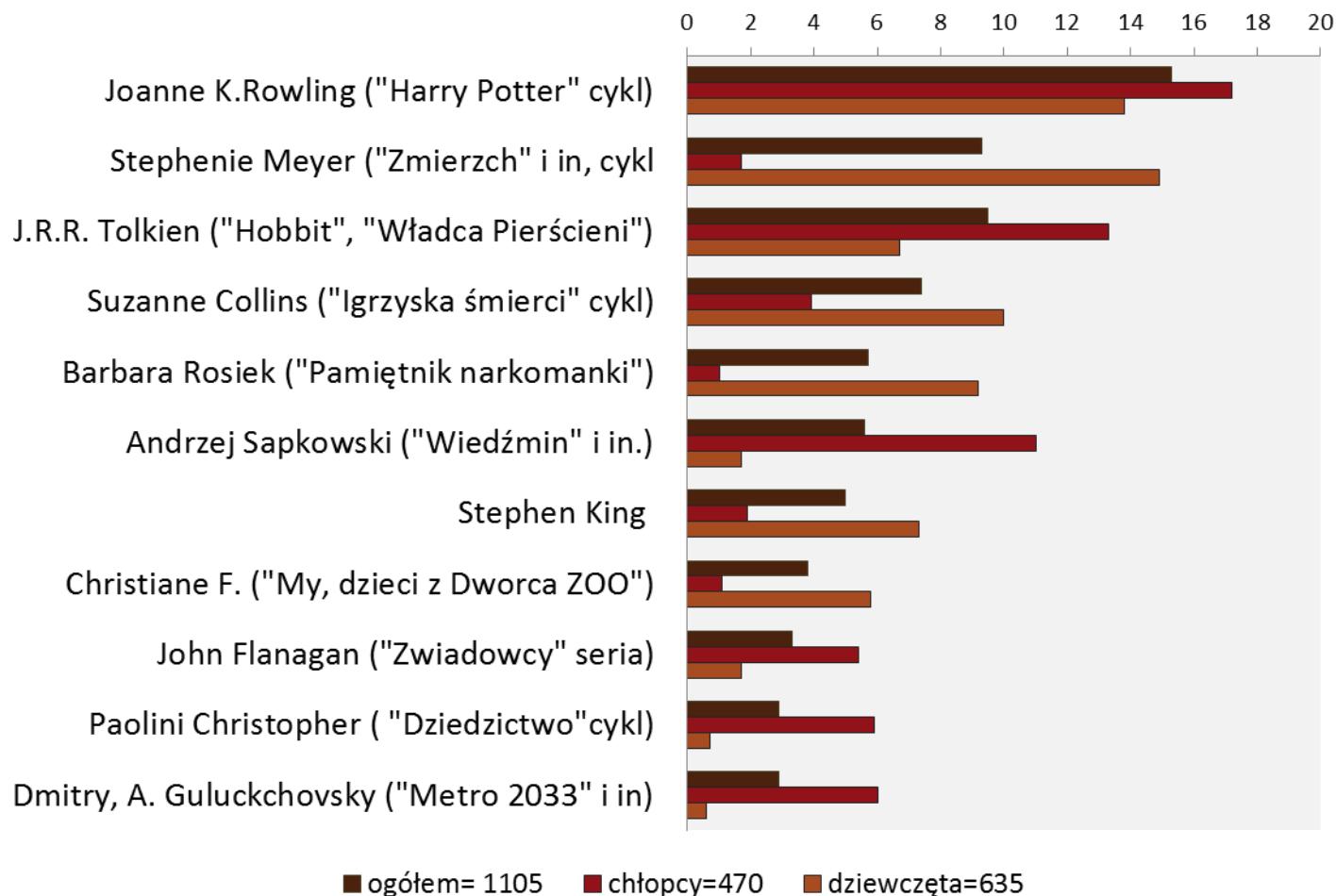
entuzjaści
edukacji

Typy książek czytanych w czasie wolnym piętnastolatków (w procentach, (w proc.), N= 1105

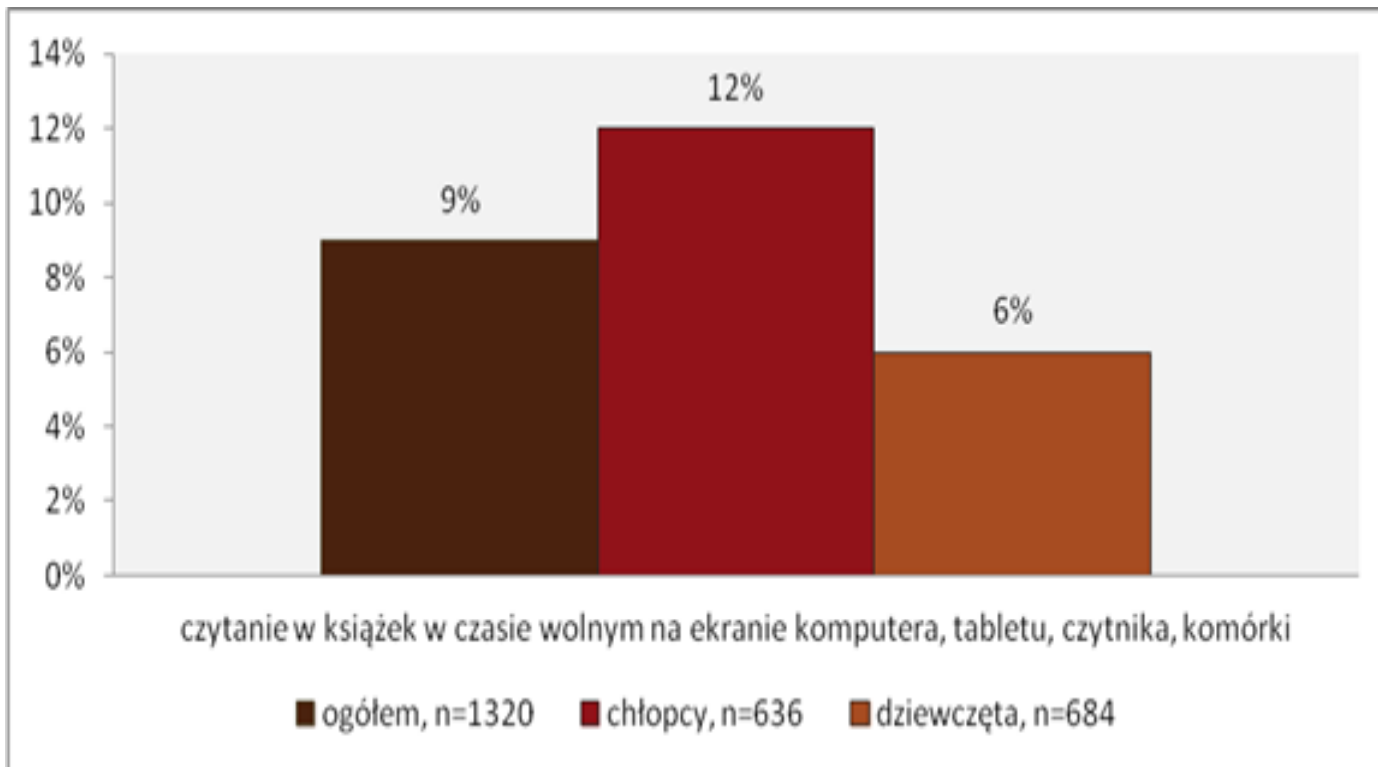
entuzjaści
edukacji

Autorzy i ich książki najczęściej czytane przez piętnastolatków (w proc.)

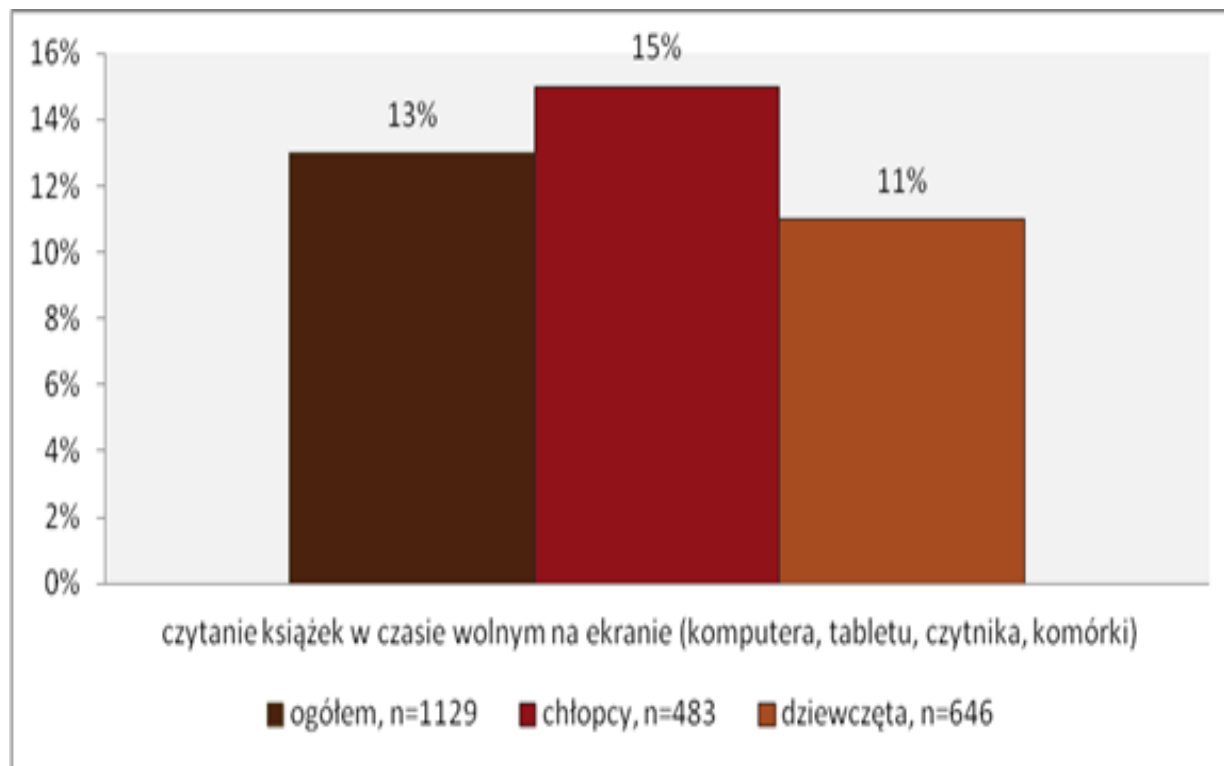
entuzjaści
edukacji

Czytanie przez dwunastolatków ostatniej lektury szkolnej na ekranie (komputera, laptopa, czytnika, telefonu komórkowego)

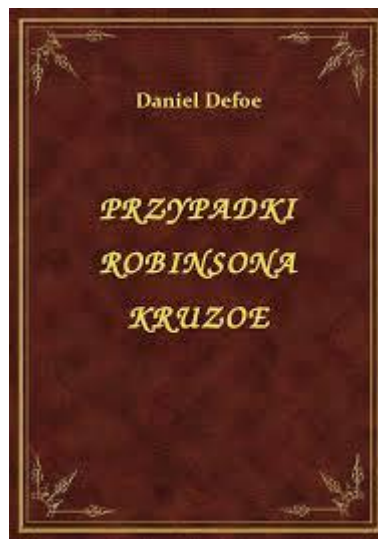
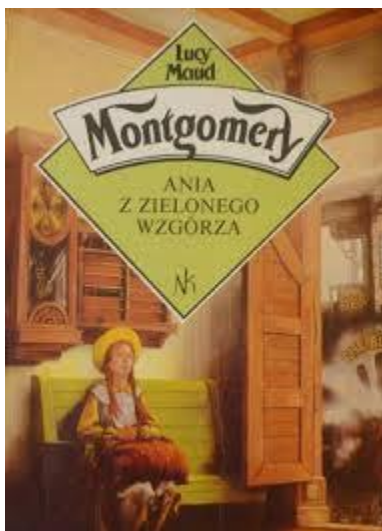
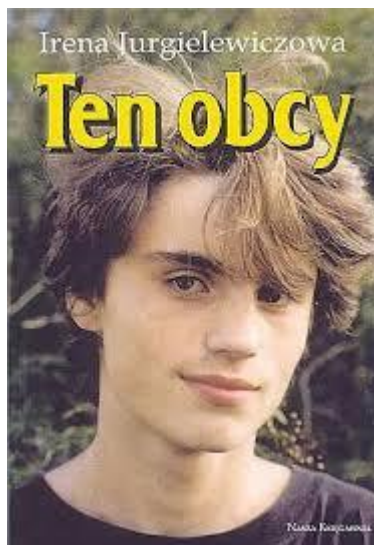
*entuzjaści
edukacji*

Czytanie przez piętnastolatków książek w czasie wolnym na ekranie (komputera, tabletu, czytnika, telefonu komórkowego)

*entuzjaści
edukacji*

Literatura piękna na lekcjach języka polskiego w szóstej klasie szkoły podstawowej

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

IBE

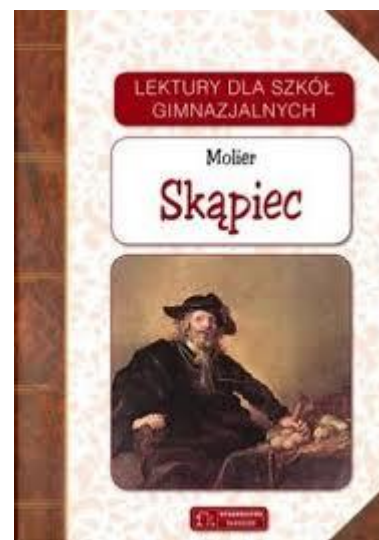
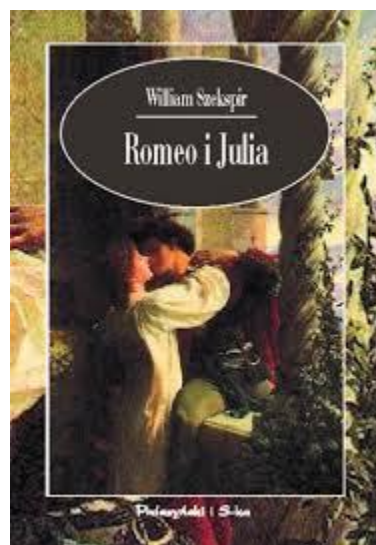
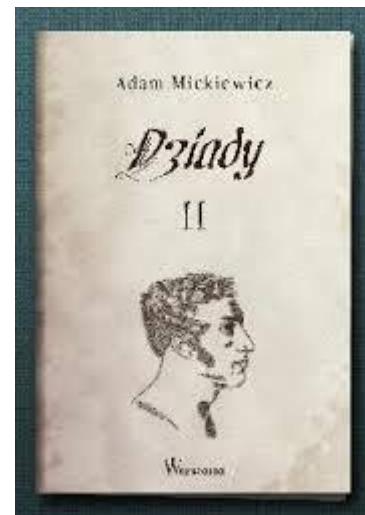
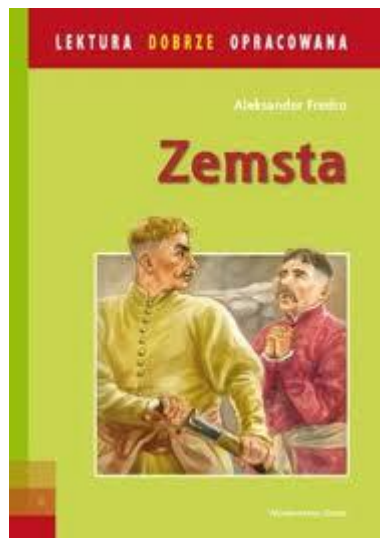
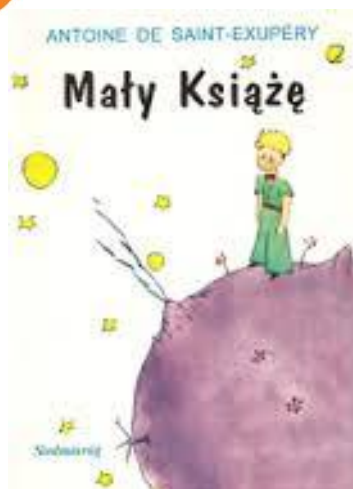
entuzjaści
edukacji

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

entuzjaści
edukacji

Literatura piękna w gimnazjum

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

IBE

entuzjaści
edukacji

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

entuzjaści
edukacji

- Wspólny obszar doświadczeń lekturowych gimnazjalistów determinują i wyczerpują zalecenia podstawy programowej. Do szerszego obiegu czytelniczego nie przenikają inne teksty niż te, które należą do kanonu sugerowanego przez zapisy programowe

*entuzjaści
edukacji*

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

IBE

*entuzjaści
edukacji*

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Uczniowskie postawy wobec lektur szkolnych

- Uczniowie sami przyznają, że przyczyną częstej niechęci do czytania lektur szkolnych jest przymus - obowiązek, a nie samodzielny wybór. Do braku zaangażowania w czytanie lektur szkolnych przyczynia się niewiedza o powodach wyboru danej lektury szkolnej, brak zrozumienia, dlaczego warto dany utwór przeczytać.
- *Sięgnąłbyś po Pana Tadeusza, gdyby nie była lekturą? -: Tak. Bo wtedy nie byłoby to takie przymusowe. Nienawidzę, jak mi się coś każe robić. Po prostu z czystej ludzkiej ciekawości, zobaczyłbym co to jest, przeczytałbym... (G39-3F26-0).*

entuzjaści
edukacji

Co przeszkadza uczniom w czytaniu lektur szkolnych?

Po pierwsze nudna, to rzecz o problemach nieciekawych i odległych, niezrozumiałych dla ucznia, po drugie bez akcji (albo z akcją za wolno się rozwijającą), za mało dialogów, a za dużo opisów, szczególnie przyrody

- Nuda, rutyna na lekcjach polskiego

— „Syzyfowe prace”. Nudne piekielnie. Znaczy ja rozumiem, że ze względów historycznych powinniśmy poznać tamte czasy, dlatego to jest lekturą, ale naprawdę mogliby wybrać coś innego, bo to jest piekielnie nudne. Tego się czytać nie chce. Ja czytałam to i nie przeczytałam pierwszej strony nawet, bo zasnęłam 2 razy. Pierwszy raz mnie się tak zdarzyło, więc tak, tę lekturę bym wyrzuciła, zdecydowanie. (G39-3F10-1) dziewczyna jej pasją jest muzyka i poezja

entuzjaści
edukacji

Uczniowskie postawy wobec lektur szkolnych

- Uczniowie wskazują na zjawisko nieprzystawalności literatury omawianej w szkole do ich zainteresowań czytelniczych, wieku, doświadczeń lekturowych.
- Pierwszą barierą albo zachętą do lektury są walory lekturowe książki, a przede wszystkim przystępność językowa.
- Jeśli dziewczętom może się podobać beletrystyka obyczajowa opisująca relacje międzyludzkie i codzienne problemy młodzieży, to chłopców takie tematy mogą zniechęcić do lektury, a nawet przeszkodzić w czytaniu - to oni są niechętni literaturze obyczajowej dla młodzieży, szczególnie klasycznej, np. powieściom Lucy Maud Montgomery.
- Uczniowie najchętniej czytali by w szkole książki takie jak czytają w czasie wolnym - powieści fantastyczne dla młodzieży, a gimnazjaliści utwory fantastyczne dla dorosłych; poczytnych autorów, takich jak Joanne K. Rowling, J.R.R. Tolkien czy Andrzej Sapkowski.

*entuzjaści
edukacji*

Uczniowskie postawy wobec lektur szkolnych

- Zdaniem większości uczniów lektury szkolne powinny budzić zaciekawienie, które może wynikać z atrakcyjnej, wartkiej fabuły oraz bliskości uczniom, wyrażanej w ciekawym temacie, najlepiej zbieżnym z ich zainteresowaniami.
- Uczniowie poszukują w lekturach szkolnych przede wszystkim atrakcyjnych walorów lekturowych - bardziej wartości rozrywkowych, niż poznawczych, etycznych czy artystycznych. To nie tyle literackie przesłanie, co „wciągająca” fabuła i przystępna forma wpływają na pozytywną ocenę tekstu i motywację czytelnicze.

*entuzjaści
edukacji*

Uczniowskie postawy wobec lektur szkolnych

- Różnice w strategiach podejmowanych przy czytaniu lektur między dziewczętami i chłopcami (czytanie całości tekstów, fragmentów, streszczeń) wynikają z charakteru i tematyki czytanych książek.

*entuzjaści
edukacji*

entuzjaści
edukacji

No, że nie potrafiłem jej [„Ania z Zielonego Wzgórza”] czytać. Potem dostałem słabą ocenę z testu. Po prostu nie potrafiłem jej czytać, bo nie rozumiałem jej. [...] To była książka psychologiczna i nie za bardzo ją rozumiałem.- Ania z Zielonego Wzgórza to doszedłem do środka, ale taką mi trudność sprawiała, że już potem przestałem ją czytać. Już nie mogłem, to właśnie, jedyna książka, która mi zapadła w pamięci, której nie skończyłem, która była tak dla mnie trudna, że nie mogłem, nie chciało mi się jej czytać (P10-6A12-0) chłopiec, wieś niski status

- *A zauważyłem taki podział w podstawówce jak „Ania z Zielonego Wzgórza” była przy omawianiu. To ja nie przeczytałem, bo mi nie podeszła ta książka zupełnie. W ogóle ciężko mi się ją czytało. Koledzy też nie przeczytali, tylko dziewczyny przeczytały (G35-3B18-0).*
- *„Ania z Zielonego Wzgórza” to nie dla chłopaka, nudna, zero akcji, nic się nie działo, sentymalna (P24 6C06 -0)*

Obieg książek wśród nastoletnich czytelników

*entuzjaści
edukacji*

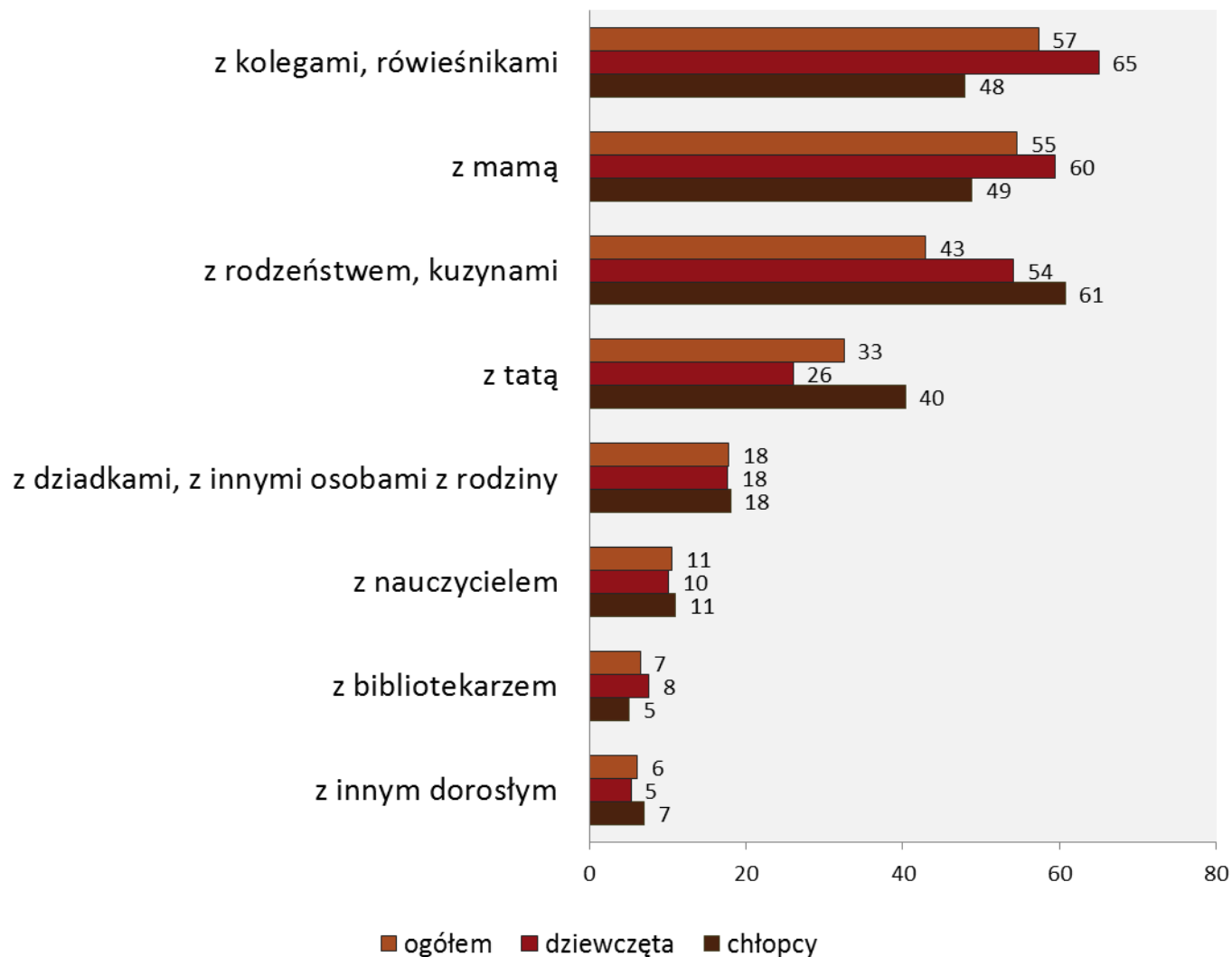
KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

IBE *entuzjaści
edukacji*

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Z kim dwunastolatki rozmawiają o książkach czytanych w czasie wolnym?

entuzjaści
edukacji

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

IBE

entuzjaści
edukacji

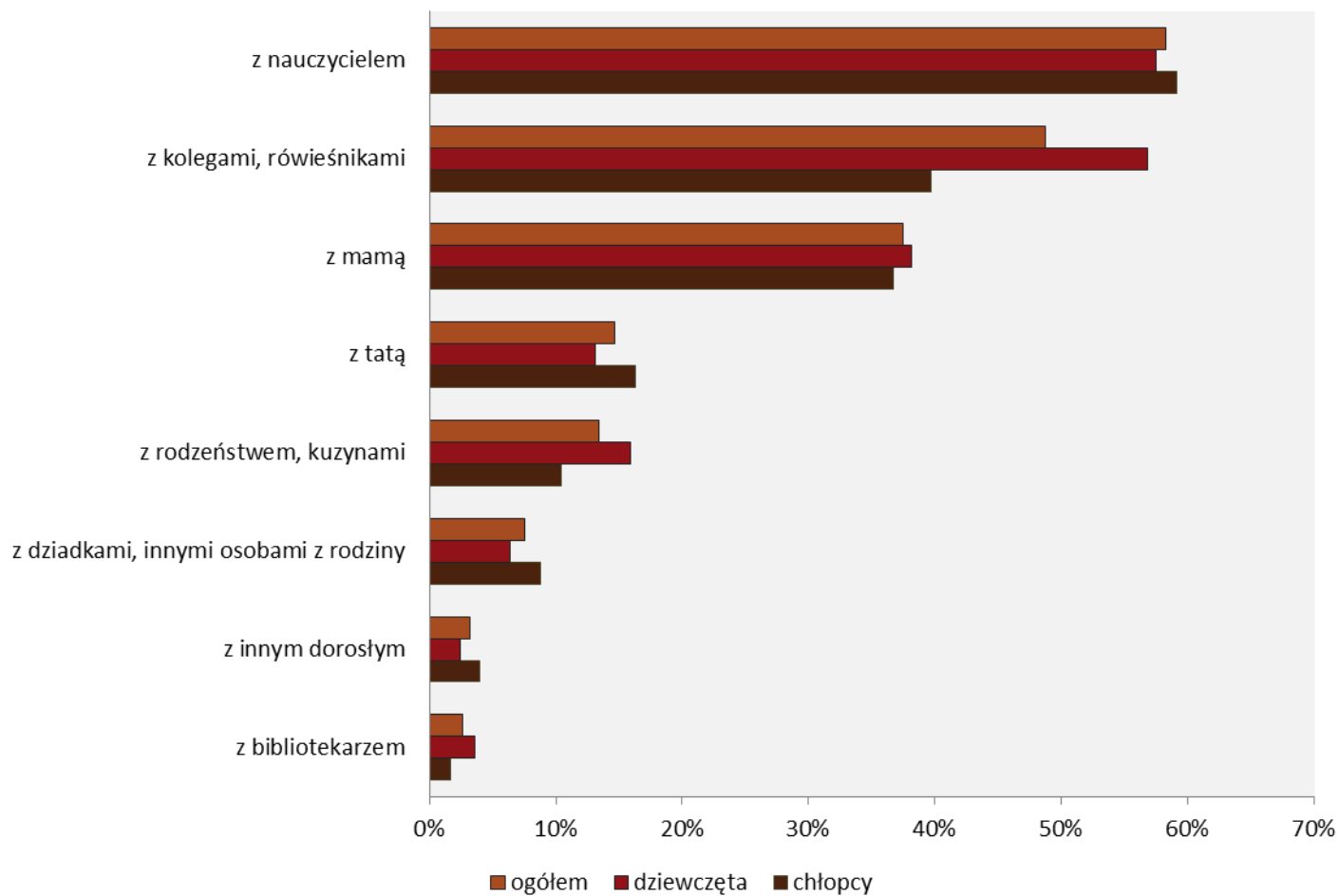
UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

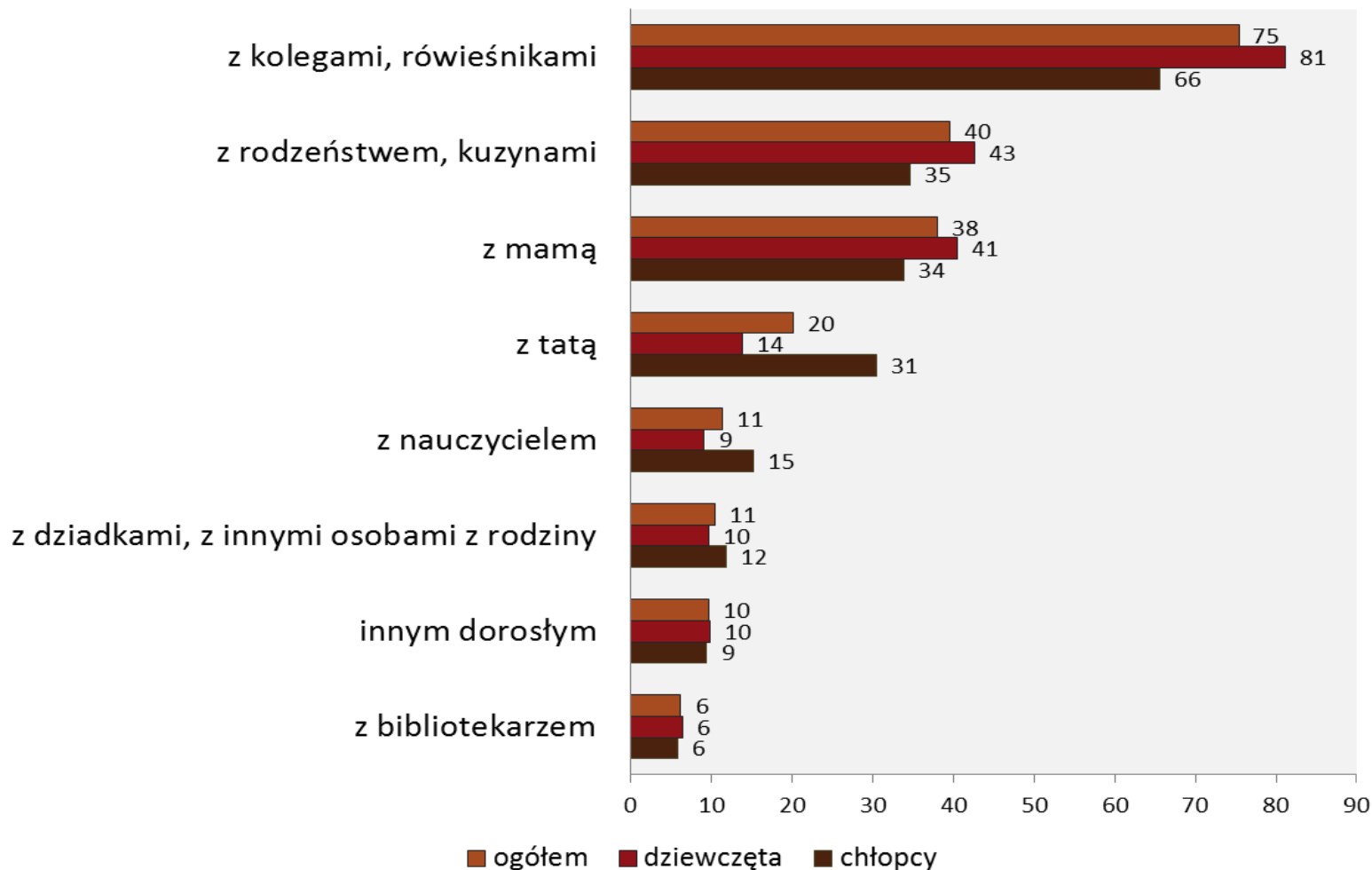
Z kim rozmawiają dwunastolatki o lekturach szkolnych?

entuzjaści
edukacji

Z kim piętnastolatki rozmawiają o książkach czytanych w czasie wolnym, N=1320

entuzja
edukac

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

IBE

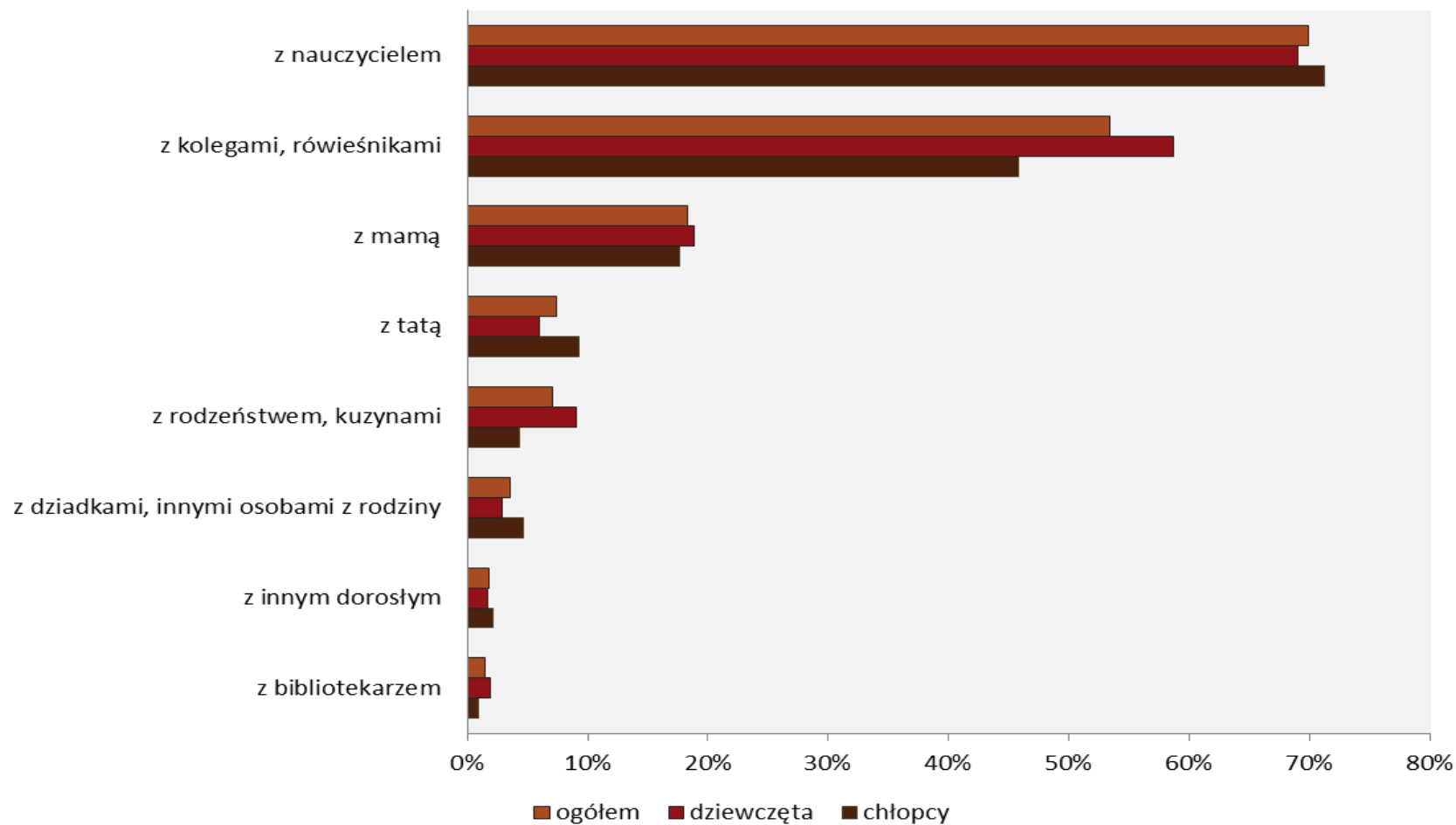

entuzjaści
edukacji

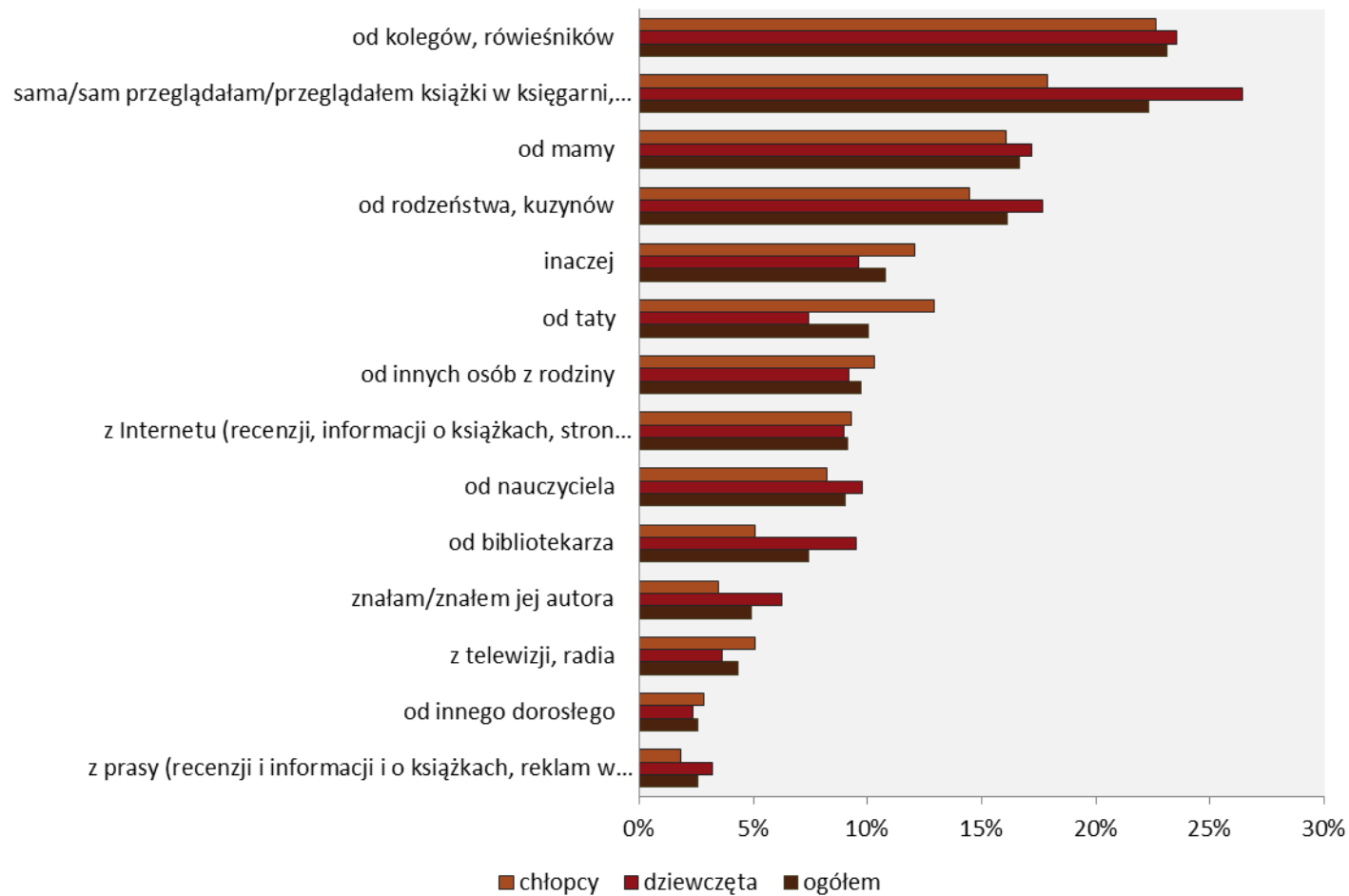
UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Z kim piętnastolatki rozmawiają o lekturach szkolnych?

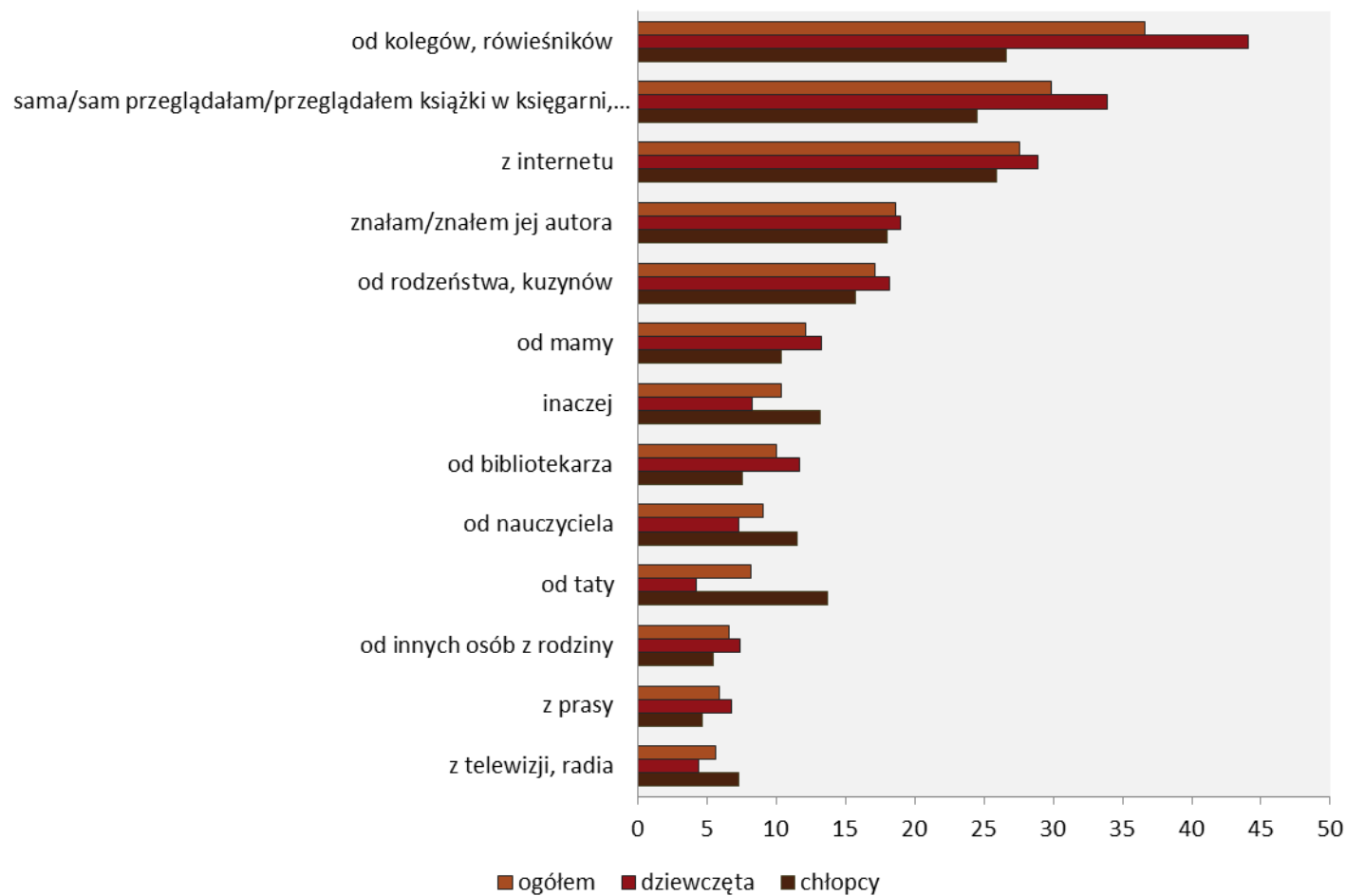

Źródła informacji o książkach czytanych w czasie wolnym przez dwunastolatków (N=1320)

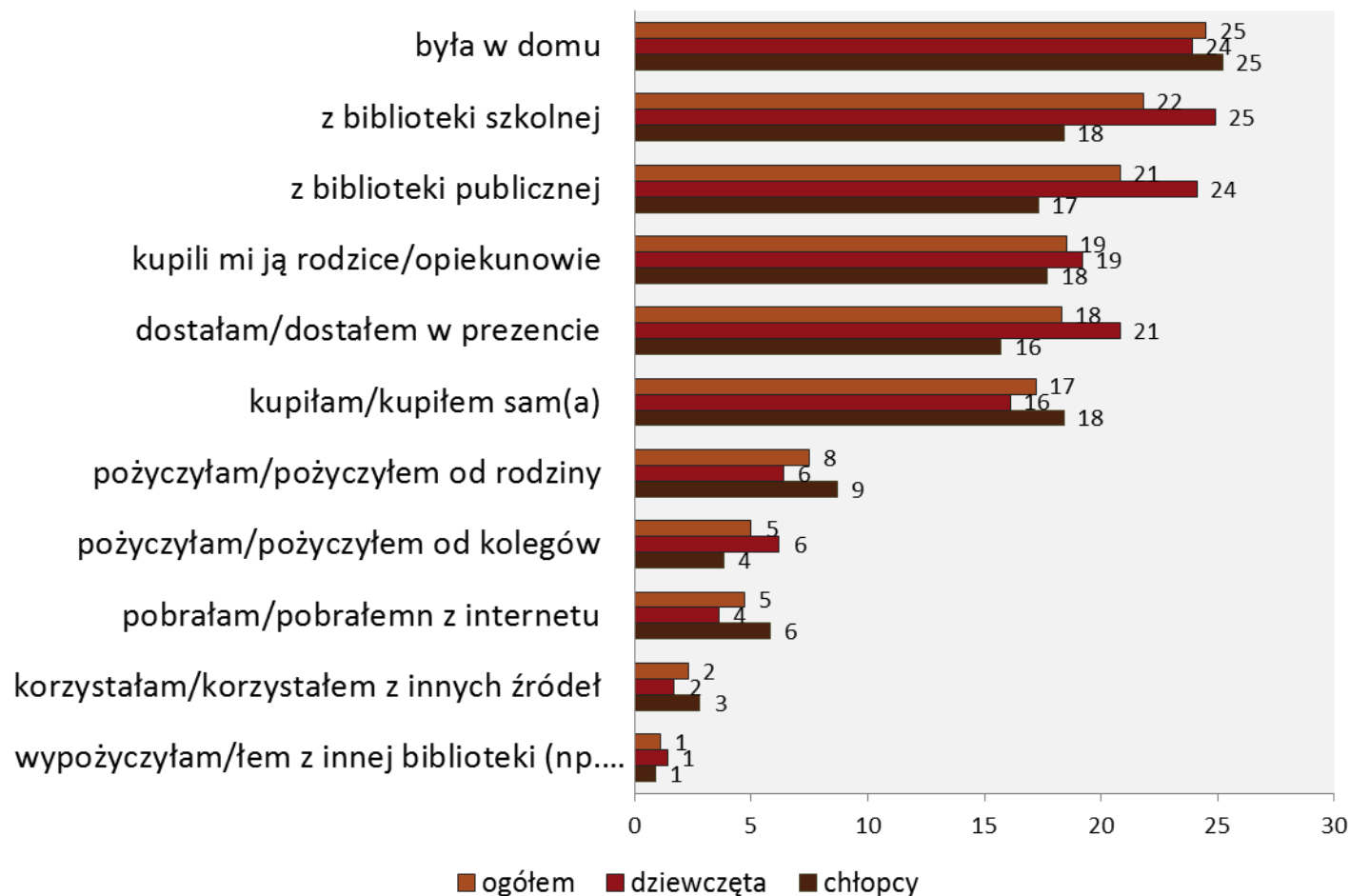
entuzjaści
edukacji

Źródła informacji o książkach czytanych w czasie wolnym przez piętnastolatków (N=1109)

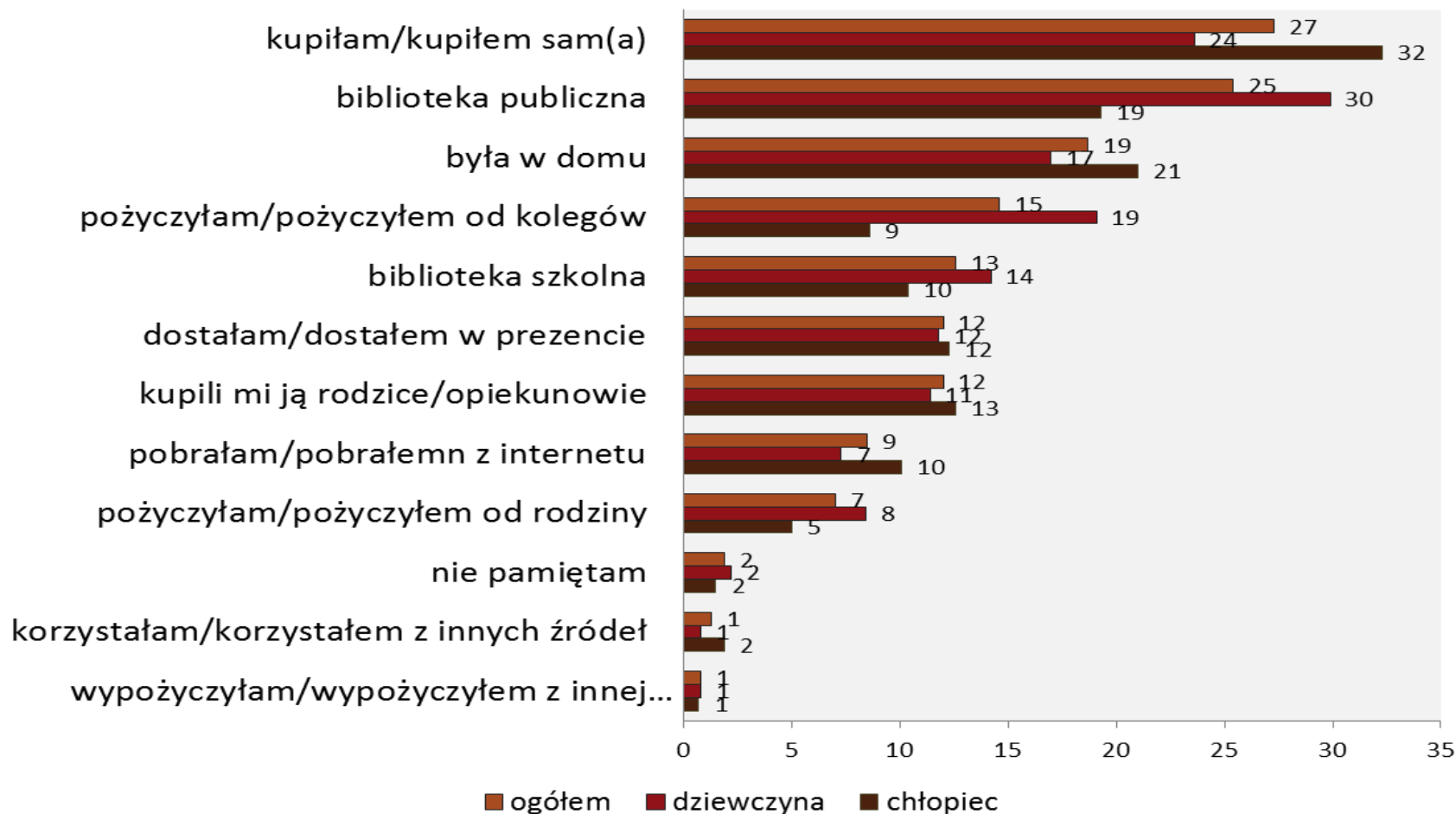
*entuzjaści
edukacji*

Źródła książek czytanych w czasie wolnym przez dwunastolatków, N=1320

entuzjaści
edukacji

Źródła książek czytanych w czasie wolnym przez piętnastolatków, N=1129

Sposoby pozyskiwania książek

■ Biblioteki szkolne:

- źródło lektur szkolnych dla 60% dwunastolatków i 58% piętnastolatków czytających lektury szkolne;
- starsi uczniowie rzadziej niż młodsi znajdują w nich pożądane książki: nieliczni z wielkich miast, najczęściej ci mieszkający na wsi.

■ Biblioteki publiczne:

- najważniejsze źródło książek czytanych w czasie wolnym dla uczniów, a przede wszystkim uczennic, z gimnazjów wiejskich i z małych miast.

■ Własny zakup:

- uczniowie mieszkający na wsi najrzadziej sami kupują książki i najrzadziej robią to ich rodzice;
- dla gimnazjalistów wielkomiejskich to najważniejszy sposób pozyskiwania książek.

■ Pożyczanie książek od rówieśników:

- dziewczęcy sposób pozyskiwania lektur - to istotny element społecznego aspektu motywacji czytelniczych.

entuzjaści
edukacji

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

IBE

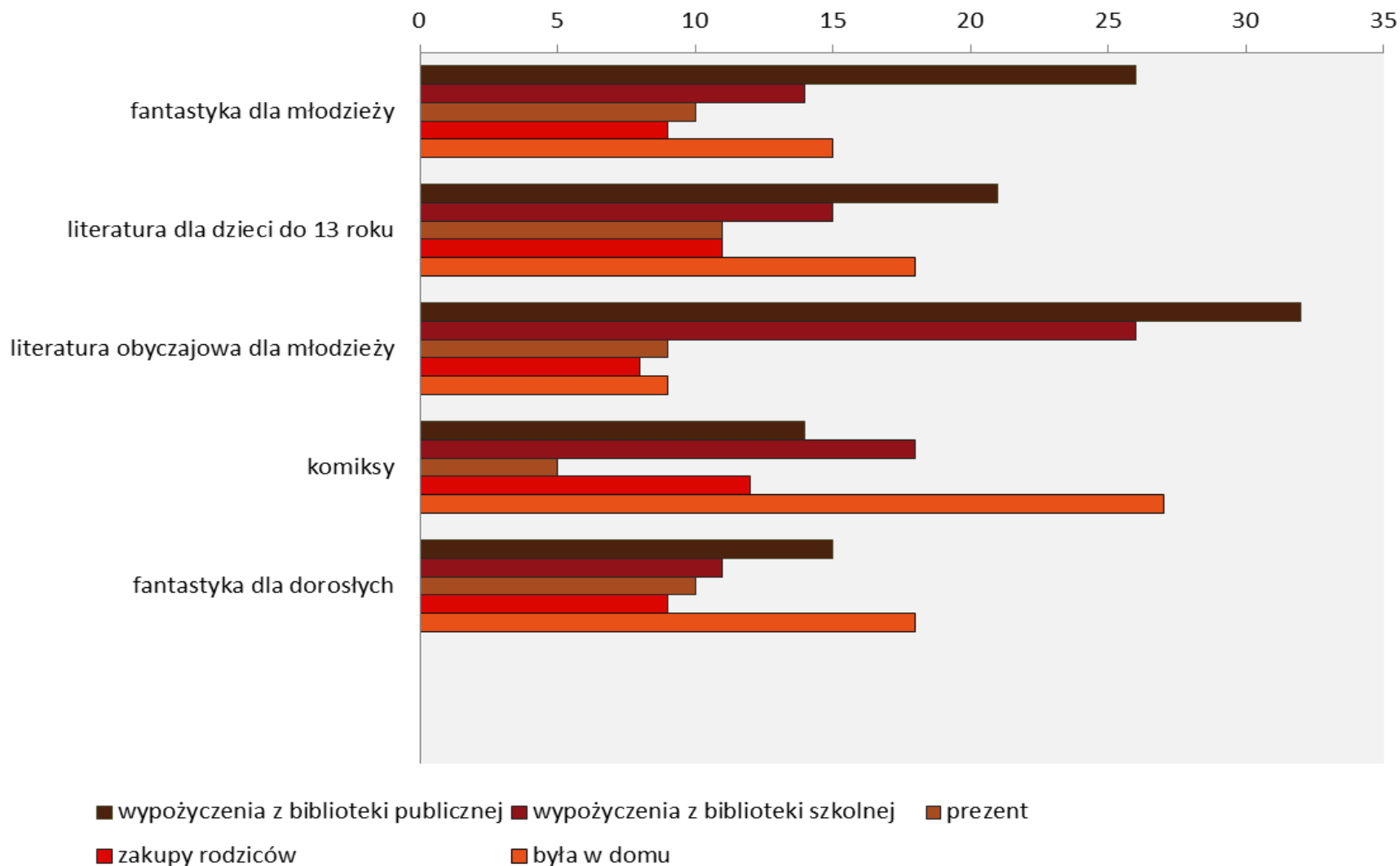

entuzjaści
edukacji

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Najważniejsze źródła książek czytanych przez dwunastolatków w czasie wolnym

er
er

Zalecenia i wnioski dla bibliotek szkolnych

- Uczniowie najczęściej zadanych do przeczytania pozycji książkowych szukają w bibliotekach szkolnych. Dlatego nauczyciele, gdy decydują o wyborze lektury, kierują się z reguły zawartością zasobów bibliotecznych.
- **Dlatego konieczne jest, aby biblioteki szkolne uzupełniały swoje zasoby o tytuły poczytne wśród nastolatków. Obecność takich pozycji w szkolnych księgozbiorach sprzyjałaby wspólnym wyborom lektur przez ucznia i nauczyciela, również nauczycielowi łatwiej byłoby rekomendować do czytania te tytuły, które są dostępne w bibliotekach.**

*entuzjaści
edukacji*

Troska o grupy niechętne czytaniu – biblioteka przyjazna dla chłopców!

- **Widoczna jest duża grupa chłopców, szczególnie z rodzin o niższym kapitale kulturowym, w ogóle nieczytających książek.**
- Chłopcy rzadziej niż dziewczęta szukają rady co warto i dlaczego u bibliotekarza, bibliotekarki.
- Przy wyborze lektur szkolnych zarówno w szkole podstawowej, jak i w gimnazjum nie można zapominać o chłopięcych niechęciach lekturowych.
- O ile dziewczęta skłonne są czytać utwory reprezentujące różne gatunki literackie, chłopcy niektóre omijają, na przykład dramaty lub powieści obyczajowe i psychologiczne.

*entuzjaści
edukacji*

Budowanie księgozbiorów adekwatnych do indywidualnych potrzeb czytelniczych

Podstawa programowa daje nauczycielowi pełną (w szkole podstawowej) czy bardzo dużą (w gimnazjum) swobodę w doborze tekstów omawianych na lekcji. W akcie wyboru utworu nauczyciel powinien kierować się wiedzą o preferencjach lekturowych uczniów, gdyż celem jest wyrobienie w nich silnej motywacji do czytania, a więc to ich, a nie nauczyciela potrzeby i przyzwyczajenia powinny być brane pod uwagę.

Analiza spontanicznych wyborów nastoletnich czytelników wskazuje na **literaturę fantastyczną** jako ich najważniejsze i wspólne doświadczenie lekturowe. A tego typu literatura stanowi margines wśród utworów literackich omawianych na lekcjach języka polskiego. Tytuły z literatury fantastycznej takie jak *Hobbit* czy *Opowieści z Narni*, które stały się lekturami szkolnymi, są przez uczniów oceniane jako najbardziej interesujące.

entuzjaści
edukacji

Biblioteka – miejsce spotkań koleżeńskich i forum dyskusyjne

- Uczniowie cenią sobie sytuacje, w których są aktywnymi aktorami: dyskutują o czytanej lekturze
- Dla uczniów, szczególnie gimnazjalistów, istotna jest opinia rówieśników o książkach, które warto czytać. Warto wykorzystać uczniowskie rekomendacje do wzajemnej wymiany ocen, recenzji. Sytuacje, gdy sami wybierają i komentują wybory innych.

Szkolny Klub Dyskusyjny – uczestnictwo w nim pozwala rozwijać motywacje czytelnicze, a zwłaszcza skłonność do pokonywania trudności, motywację wewnętrzną oraz społeczne relacje towarzyszące czytaniu.

- Uczniowie tworzą własne rankingi atrakcyjnych lektur, tych które by chcieli znaleźć w bibliotece bądź omawiać na lekcji.
- **Inspirują tych, którzy się niechętni i obojętni czytaniu.**

*entuzjaści
edukacji*

*entuzjaści
edukacji*

Nauczycielki bibliotekarki i nauczyciele bibliotekarze znają swoich uczniów i ich zainteresowania i potrzeby czytelnicze

- Wiedzą jakie typy publikacji co nieobecne w uczniowskich wyborach lekturowych, w jakim kierunku można ich inspirować
- co może zniechęcić dzieci i młodzież do czytania

Nowe perspektywy czytania

Zachęcanie uczniów do recepcji nowych dla nich gatunków literackich i typów publikacji oraz nowych tematyów:

Komiksy, graphic novels

Reportaże

Poezja

Literatura wysokoartystyczna

Publicystyka

*entuzjaści
edukacji*

Biblioteka - miejsce modne

- Nauczyciel bibliotekarz – czujny obserwator mód czytelniczych.
- Biblioteka – miejsce cool – gdzie można wymieniać się opiniami o atrakcyjnych książkach, i można takie w niej znaleźć.
- Interaktywna strona internetowa biblioteki szkolnej.

*entuzjaści
edukacji*

Prestiż biblioteki w szkole

- Biblioteka – atrakcyjne miejsce w szkole - także dla nauczycieli!
- Wsparcie i współpraca grona pedagogicznego z nauczycielem bibliotekarzem.
- Biblioteka uczestniczy w ważnych wydarzeniach w szkole.

*entuzjaści
edukacji*

Współpraca ze środowiskiem rodzinnym uczniów

- Na nawyki czytelnicze w dużym stopniu wpływa rodzina. Dzieci z rodzin o wyższym statusie społecznym, a tym samym większym kapitale kulturowym, znacznie chętniej sięgają po samodzielne lektury.
- **Biblioteka powinna współpracować z rodziną uczniów. Trzeba wzmacniać społeczne akcje promocyjne skierowane w stronę rodziców, a także samej młodzieży. Należy zachęcać do rozmawiania w domu o książkach. Włączać rodziców, dziadków do budowania szkolnych księgozbiorów.**
- **Uczniowie potrafią lepiej wybierać atrakcyjne dla siebie lektury, jeśli są wcześniej wspierani przez swoich bliskich i rodzinę.**

*entuzjaści
edukacji*

Nowe formy organizacji pracy biblioteki szkolnej

- Wakacje letnie to spadek aktywności czytelniczej, przede wszystkim wśród uczniów mieszkających na wsi.

Biblioteka czynna w wakacje!!!

- Godziny pracy biblioteki szkolnej przyjazne dla uczniów dojeżdżających do szkoły, mających zajęcia pozalekcyjne
- Do biblioteki szkolnej mogą wejść (i uczestniczyć w jej działalności) też rodzice, opiekunowie, starsze rodzeństwo!

*entuzjaści
edukacji*

Współpraca z bibliotekami publicznymi i innymi instytucjami kultury

- Wymiana księgozbiorów z biblioteką publiczną.
- Wspólne projekty, w tym uczestnictwo w budżecie partycypacyjnym.
- Wspólne akcje promocji czytelnictwa.

*entuzjaści
edukacji*

Edukacja medialna kształtująca postawy czytelnicze i umiejętności wyszukiwania i oceny informacji

- Dla uczniów, zwłaszcza starszych ważnym źródłem informacji o książkach, które warto czytać jest Internet.
- Warto wspierać uczniów, wskazując atrakcyjne i interesujące linki i fora, blogi internetowe poświęcone rynkowi książki, opiniom o nowościach i innych stron internetowych zawierających wartościowe informacje o literaturze. Krytyczna ocena internetowych informacji o książkach (reklama, kształtowanie potrzeb konsumpcyjnych)
- Uczniowie rzadko świadomie korzystają z bibliotek elektronicznych, w których można znaleźć cyfrowe kopie książek - nauczyciel bibliotekarz mógłby być w takiej sytuacji autorytetem wskazującym odpowiednie linki.
- Należy propagować e-booki, elektroniczne formaty książek jako dodatkową formę dostępu do pożądaných publikacji.
- Ważnym czynnikiem motywacji do czytania może okazać się wykorzystanie fenomenu blogów o książkach (o czytaniu), zachęcanie uczniów do opatrywania swego doświadczenia lektury komentarzami (jako np. „zapiski na marginesach”, blogi lekturowe).
- Warto, aby poloniści i bibliotekarze wykorzystali platformy cyfrowe i portale społecznościowe do popularyzacji kontaktu z książką i wymiany opinii o nich.

*entuzjaści
edukacji*

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

IBE

*entuzjaści
edukacji*

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Biblioteka szkolna przyjazna ciekawskim

Biblioteka to miejsce, gdzie można zadawać pytania (nawet te nietypowe i nie ma tabu)

i szukać odpowiedzi w książkach...

*entuzjaści
edukacji*

Zofia Zasacka

zofiazasacka@wp.pl

*entuzjaści
edukacji*